स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना

Local Diaster and Climate Resilience plan [LDCRP]

Disaster

सिंजा गाउँपालिका

सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय जुम्ला

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

२०८१

दस्तावेज : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना २०८१
प्रकाशक : स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला
प्रकाशन मिति : २०८१
सर्वाधिकार : सिंजा गाउँपालिका नराकोट, जुम्ला

सिंजा गाउँपालिका

गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय

सिंजा जुम्ला

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या

चलानी

मिति : २०८१/०८/२६

दुई शब्द

जुम्ला जिल्ला सिंजा गाउँपालिका विभिन्न प्राकृतिक तथा गैह्प्राकृतिक विपद जोखिमका हिसावले उच्च जोखिमयुक्त पालिका हो । यस पालिकामा प्रकोप र यसले निम्त्याएका विपद्हरुलाई हेर्दा पहिरो, बाढी, आगलागि चटयाङ, हावाहुरी र सडक दुर्घटना दोहोरिरहने तथा वर्षेनी आईरहने प्रकोपको रुपमा रहेका छन भने भुकम्प पनि मानवीय,भौतिक तथा आर्थिक क्षति गर्ने र मानवीय सन्त्रास पैदा गर्ने प्रकोपका रुपमा देखापरेको छ । यसका अलावा खडेरी खेतिवालिमा लाग्ने रोगहरुले बर्षेनी क्षति पुर्‍याएको छ । विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गर्ने प्राकृतिक तथा गैह् प्राकृतिक विपद्वाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सम्पत्तिको संरक्षण गर्न दैवी प्रकोप उद्धार ऐन २०३९ लाई प्रतिस्थापन गरी विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले विभिन्न निकायसंगको समन्वय र सहकार्यमा स्थानीय तहलाई जिम्मेवार बनाई विपद् व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । विपद्जन्य परिस्थितिको सामाना गर्न प्रकोप पुर्वसुचना प्रणालीको विकास मार्फत सम्भाब्य,सबै प्रकारका प्रकोपको पुर्व सुचना दिने विपद् व्यवस्थापनका सबै चरणहरुमा समुदाय र विभिन्न क्षेत्रको सक्रिय सहभागिता बढाउने किसिमका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा ,विपद् पुर्व, विपद्का समयमा र विपद् पश्चात विषयगत कार्यक्षेत्रअनुसार तत्काल लेखाजोखामा एकरुपता कायम गर्ने ,विपद्वाट पर्ने असरहरुलाई न्युन गर्न तथा विपद् जोखिम हस्तान्तरण गर्ने प्रक्रियालाई ब्यवस्थित गर्नका लागि विपद् जोखिम न्युनिकरण प्रणाली लाई समेत शुरुवात गर्न यो प्रतिकार्य योजना निमार्ण गरिएको छ । योजना तयार गर्ने क्रममा सहयोग पुर्‍याउने सिँजा गाउँपालिका स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा सिँजा , पेस नेपाल जुम्ला, निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिहरु, गैरसरकारी संस्था, पत्रकार,वुद्धिजीवि , वडा कार्यालय तथा वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, महिला वालवालिका, तथा स्थानीय समुदायलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु। विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु संचालन गर्न गाउँपालिकाको तर्फवाट प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै यसको कार्यान्वयनको लागि सम्पुर्ण सरोकारवालाहरुलाई अनुरोध गर्दछु । अन्तमा यस योजनाले विपदको समयमा गरिने प्रभावकारी समन्वयात्मक प्रतिकार्यलाई सहज र योजनावद्ध गर्न मदत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

०८१।०८।२६

पुर्ण प्रसाद धितांल
गाउँपालिका अध्यक्ष
सिजाँ गाउँपालिका, जुम्ला

सिंजा गाउँपालिका

गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय

सिंजा जुम्ला

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या

चलानी

मिति:२०८१/०८/२६

शुभकामना

नेपाल बाढी ,पहिरो, भुकम्प, आगलागी, चटयाङ, असिनापानी ,खडेरी, लगायत बहुप्रकोप भएको देश हो । विश्वमान चित्रमा नेपाल भुकम्पीय जोखिमका हिसावले एघारौं स्थानको जोखिममा जलवायु परिवर्तनका हिसावले चौथो र पानीजन्य रोगका कारणले तिसौ स्थानको जोखिम पर्दछ जस बाट जुम्ला जिल्ला पनि यी जोखिमवाट अछुतो छैन । विपद् उत्थानशिल समाज निमार्णका लागि विकास योजनामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलताको सवाललाई एकीकृत रुपमा मूलप्रवाहिकरण गर्न जिम्मेवार निकायले पहल लिन आवश्यक भईसकेको छ ।

यस परिप्रेक्ष्यमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा १६ को उपदफा १ मा जिल्ला ब्यवस्थापन समितिको ब्यवस्था रहेको छ भने सोहि दफाको उपदफा २ मा यस समितिको काम कर्तब्य र अधिकारको ब्यवस्था रहेको छ भने पालिका तहमा विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा १७ को उपदफा १ मा पालिका तहका गठन प्रक्रिया र २ मा काम कर्तब्य र अधिकारको ब्यवस्था रहेको छ । यस लाई आधारमानी पालिकाको विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागु गर्ने गराउने काम यस समितिको रहेको सन्दर्भमा प्रत्येक वर्ष आईपर्ने मौषमी तथा अन्य प्रकृतिका विपद्को सामाना गर्दै खोज,उद्धार तथा राहतलाई व्यवस्थित गरी जनधनको क्षति न्यूनिकरण गर्न यो पालिका स्तरिय पूर्वतयारी तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

अत: यो स्थानिय विपद् पूर्वतयारी तथा जलवाय उत्थानशिल योजना निमार्ण गर्ने क्रममा विभिन्न क्षेत्रबाट सहयोग पुर्‍याउनु हुने जिल्ला विपद् जोखिम व्यवस्थापन समिति जुम्लाा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा सिँजा, पेस नेपाल लगायत सरोकारवालाहरू सवैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ । अन्तमा, यो योजना सबैका लागि उपयोगी र प्रेरणादायी स्रोत बनोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

सितली रोकोया

उपाध्यक्ष

सिंजा गाउँपालिका, जुम्लाा

सिंजा गाउँपालिका

गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय

सिंजा जुम्ला

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या

चलानी

मिति :२०८१/०८/२६

शुभकामना

सिंजा गाउँपालिकामा प्रकोप आकस्मिक घटना भएकोले यसलाई रोक्नु मानव क्षमता भन्दा बाहिरको कुरा भएतापनि पूर्वतयारी योजनाबाट यसको प्रभाव तथा क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न सकिने तथ्य विभिन्न अध्ययन तथा हाम्रा आफनै अभ्यासहरुबाट समेत प्रमाणित भैसकेको छ। प्रकोपको दृष्टिकोणले संकटशील मानिएको सिँजा गाउँपालिका सिँजा जुम्लाामा जलवायू परिवर्तन, बाढी,पहिरो तथा आगलागी जस्ता प्राकृतिक एंव मानव सिर्जित महामारी तथा रोगव्याधिजन्य प्रकोपहरुबाट बर्सेनी ठुलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ। यस समस्यालाई आत्मसात गर्दै वाक नेपाल पेश नेपालको आर्थिक सहयोगमा सिंजा गाउँपालिकाको स्थानिय विपद ,प्रकोप पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजना २०८१ निर्माण भएको छ।

सिंजा गाउँपालिकाको स्थानिय विपद् पुर्वतयारी तथा जलवाायु उत्थानशिल योजना २०८१ सिँजा गाउँपालिकामा मात्र सिमित नभएर प्रकोप व्यवस्थापनको क्षेत्रमा एउटा जीवन्त दस्तावेजको रुपमा स्थापित हुनेमा विश्वस्त छु। अन्य गाउं पालिका र गाउँपालिका हरुमा पनि यसको प्रभाव देखिने छ।

यस गाउँपालिका स्तरिय स्थानिय विपद् पूर्वतयारी,प्रतिकार्य तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाले प्रकोपको क्षेत्रमा देखा पर्नसक्ने थप जटिलताहरु लाई समेत सम्वोधन गर्दै प्रकोप व्यवस्थापनको कार्यलाई अझै प्रभावकारी, जिम्मेवारीपूर्ण र जवाफदेही बनाउनेछ भन्ने विश्वास लिन सकिन्छ।

अतः यो गाउँपालिका स्तरिय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गर्ने क्रममा विभिन्न क्षेत्रबाट सहयोग पुर्‍याउनु हुने गाउँपालिकाकार्यपालिका गाउँपालिका स्तरिय राजनीतिक दलका अध्यक्ष तथा प्रतिनिधि वडा सचिव सम्पुर्ण गाउँपालिकाका कर्मचारी विषयगत शाखा लगायत सरोकारवालाहरू सवैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ। अन्तमा, यो योजना सबैका लागि उपयोगी र प्रेरणादायी स्रोत बनोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

टेक बहादुर शाही
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

शब्द संक्षेप

गै.स.सं.	गैर सरकारी संस्था
ला.प	स्थानीय अनुकुलन योजना
जि.प्र.का.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
जि.प्र.का.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय
जि.स.स.का	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय
जि.स.स.	जिल्ला समन्वय समिति
रा.प	राष्ट्रिय अनुकुलन योजना
गा.पा.	गाउँपालिका
ने.से.	नेपाली सेना
ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
आ.व.	आर्थिक वर्ष
म.स्वा.स्व.से.	महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका
सा वि	सामुदायिक विद्यालय
स्वा.से.	स्वास्थ्य सेवा
सा.वि.व्य.स.	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिती
गा.सा.स.	गाउँ सामुदायिक समिति
लै.स.सा.स	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

विषयसुची

परिच्छेद : एक प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभुमि

१.२ स्थानिय विपद तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको पृष्ठभुमि

१.३ स्थानिय विपद तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको उद्देश्य

१.४ योजना निर्माण प्रक्रिया बिधी

१.५ योजना कार्यान्वयन रणनितिहरु

१.६ स्थानिय विपद तथा उत्थानशिल योजनाको अपेक्षित नतिजा :

परिच्छेद : दुई विपद् जोखिम र ब्यवस्थापनको अवस्था

२.१ गाउँपालिकाको प्रकोपहरु

२.२ विगतका बिपद्हरुको इतिहास

२.३ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र

२.४ कानुनी तथा संस्थागत ब्यवस्था (सम्बन्धित गाउँ/ गाउँपालिका/ जिल्लामा भएका)

२.५ गाउँपालिका स्तरमा विपद् ब्यवस्थापन सम्वन्धि नीति,ऐन तथा आवशयक अनुसार मार्गदर्शनहरु वनेका छ ।

परिच्छेद तिन : प्रकोप पहिचान तथा स्तरीकरण

३.१ सिंजा गाउँपालिकाको प्रकोप स्तरिकरण

३.२ वडा गत रुपमा प्रकोप स्तरिकरण

३.३ सिंजा गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका प्रकोप

३.४ जोखिम विशलेषण

३.५ सकटा सन्नता बिशलेषण

३.६ क्षमता विशलेषण

३.७ प्रकोप पात्रो, मौसमी पात्रो, वाली तथा वनस्पती पात्रो विशलेषण

परिच्छेद चारः   स्थानिय विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्य तथा जलवायु उत्थानशिल योजना

४.१ विषयगत क्षेत्रहरु तथा जिम्मेवार निकाय

४.२ क्षेत्रगत अगुवा निकायका अध्यक्षर सम्पर्क व्यक्तिहरु

४.३ सामान्य पूर्वतयारी योजना

४.४ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

४.५ आपत्कालिन प्रतिकार्य

४.६ मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापन

परिच्छेद पाँच : बन्दो बस्तीका सामग्रीका उपलब्धता र आवश्यकताको लेखाजा

५.१ विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत रहेका सामाग्रीगत श्रोत/साधनको वर्तमान अवस्था

५.२ अन्य आवश्यकताहरु

५.३ अनुमानित लागत

५.४ आर्थिक श्रोत र उपलब्धहुने विधि

५.५ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

५.६ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

५.७ अनुगमन मुल्याङ्कन तथा सिकाई

५.८ अनुगमन मुल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

५.९ क्षमता विकास

५.१० स्थानिय विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

५.११ विपद्को समयमा राहत सहयोग प्रदान

परिच्छेद छ. आपतकालिन शिक्षा प्रबर्धन

६.१ आपतकालिन तथा संकटपुर्ण अवस्थामा शिक्षाका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु

६.२ विद्यालयको बिवरण

६.३ आपतकालिन बिद्यालय पूर्वतयारी कार्ययोजना

६.४ बालसंरक्षण तथा विद्यालय शान्तिक्षेत्र कार्ययोजना

अनुसूचीहरु

अनुसूचि १. स्थानिय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण

२. प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा समिति

३. विषगगत कार्यसमुहको विवरण

४. जिल्ला स्थित सरोकारवाला संस्थाहरुको सम्पर्क नम्वर

५. जिल्लाका स्थानिय निकायका प्रमुखहरुको नामावली तथा सम्पर्क नंम्वर

विपद प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

परिच्छेद : एक
प्रारम्भिक

१.१) पृष्ठभुमिः

नेपाल अधिराज्यका ७ वटा प्रदेशहरु मध्ये कर्णाली प्रदेश अर्न्तरगत पर्ने हिमाली जिल्लाहरुमा जुम्ला जिल्ला एक हो। यस जिल्लाको सदरमुकाम खलगां हो। यस जिल्लामा २०७४ साल फागुन २७ गतेको नेपाल सरकारले स्थानीय तह कार्यान्वयन सँगै जुम्ला जिल्लामा ७ वटा गाउँपालिकार १ वटा नगर पालिका गरि जम्मा ८ वटा स्थानीय तह रहेका छन् । यस जिल्लालाई १ वटा संसदीय निर्वाचन क्षेत्र २ वटा प्रदेशका लागि प्रान्तीय क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ। नेपालमा खस भाषाको उद्गम स्थान जुम्ला जिल्लाको सिंजामा २२ औं राज्यको शत्तीशाली राज्यको रूपमा परिचित सिंजा भएको हुदा यस गाउँपालिका लाई सिंजा गाउँपालिको नाम रहन गएको हो। यस गाउँपालिकामा विभिन्न जातजाति मानिसहरूको बसोवास रहेको, जसमा ब्राह्मण, क्षेत्री, शुद्र र वैश्य मध्ये क्षेत्रीको बसोवास बढी रहेको छ। जुम्ला जिल्लाका ८ ओटा स्थानीय तहहरूमध्ये सिंजा गाउँपालिका पनि हो। यस गाउँपालिका साविक को ३ वटा गा.वि.स. लाइ समायोजन गरी बनेको गाउँपालिका लाई ६ वटा वडा हरू रहेको छ। धार्मिक, सास्कृतिक, ऐतिहाँसिक पर्यटकिय हिसावमा आफ्नै महत्व बोकेको छ। जहाँ धार्मिक रूपमा बुँदबुँदी केदार नाथ तिर्थ स्थल, मठ मन्दिरको रूपमा देउली माई, मालिका बाँओ, रोप्नी माई ऐतिहाँसिक रूपमा पञ्चदेवल, त्रिदेवल आदि। पर्यटकिय रूपमा पनि उतिकै महत्व रहेको छ। चारैतिर पहाडले घेरी को र विच सानो उपत्येका मा रहेको यस सिंजा गाउँपालिकामा हिम नदि, दृश्य अवलोकन गर्न सकिने पहाडहरू आदि। विभिन्न किसिमका जडिबुटी दुर्लभ जनावर पनि यसै गाउँपालिकामा पाइन्छ।

सिंजा गाउँपालिकाको अवस्थिति (सीमाना)

सिंजा गाउँपालिका एक पहाडी गाउँपालिका हो । यो गाउँपालिका समुन्द्री सतहको न्यूनतम २००० मिटरको उचाई देखि अधिकतम ३५०० मिटर सम्मको उचाईमा रहेको छ । भौगोलीक रुपमा यो अक्षांश 29°19'39.2"N उत्तर देखि देशान्तर 81°58'52.4"E पूर्वमा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको कार्यालय २१२० मिटरको उचाईमा रहेको छ । सिंजा गाउँपालिका को सिमाना पूर्वमा चन्दनाथ नगरपालिका पश्चिममा पलाता गाउँपालिका कालिकोट, उत्तरमा कनकासुन्दरी गाउँपालिका तथा दक्षिणमा हिमा गाउपालिका रहेका छन् ।

सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय देखि विभिन्न वडा कार्यालय सम्मको दूरी :

क.सं.	देखि	सम्म	किलो मिटर
१	सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय	वडा नं. १	७
२	सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय	वडा नं. २	५
३	सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय	वडा नं. ३	१.५
४	सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय	वडा नं. ४	७.५
५	सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय	वडा नं. ५	९
६	सिंजा गाउँपालिकाको कार्यालय	वडा नं. ६	११.५

सिंजा गाउँपालिका को क्षेत्रफल :

सिंजा गाउँपालिकाको क्षेत्रफल १५३.२९ बर्ग किमि रहेको छ भने सिँजा गाउँपालिकामा कुल २३५४ घरधुरी रहेको छ भने कुल जनसंख्या १२५५६ रहेको छ । यस मध्ये महिलाको जनसंख्या ६१५६ र पुरुषको जनसंख्या ६४०० रहेको छ र परिवारको औसत आकार ४.६ रहेको छ । साक्षरतादर ८२ प्रतिशत रहेको छ । यहाँका अधिकांश मानिसहरु हिन्दु धर्म मान्दछन् । यस सिंजा गाउँपालिकामा बोलिने मुख्य भाषाहरुमा अधिकांशले बोल्ने स्थानिय भाषा र नेपाली भाषा हुन । यस सिँजा गाउँपालिकामा ब्राहमण, क्षेत्री, सार्की, ठकुरी, कामी, दमाई, लोहार मगर आदि जातिहरु बस्दछन् । (स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

माटोको वनावट र उर्वराशक्ति :

माटो :

नेपालको झण्डै ७० प्रतिशत जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध छ भने सिंजा गाउँपालिकाको बहुसंख्यक जनसंख्या कृषि पेशामा आश्रित छ । माटो र कृषि पेशा भनेका एक आपसमा अन्तरसम्बन्धीत भएता पनि यहाँ माटोको बारेमा कुनै ठोस तथा सूक्ष्म रुपमा अध्ययन अनुसन्धान भएको छैन । गाउँपालिका

क्षेत्रमा लिइएको नमुना परिक्षणका आधारमा माटोको प्रकार र उर्वरतालाई निम्नानुसार व्याख्या गर्न सकिन्छ ।

क) पाँगो माटो :

यहाँका नदीबेसीहरुमा पाँगो माटोको प्रचुरता छ । जहाँ पर्याप्त अन्न उत्पादन र तरकारी वालीको सम्भावना छ । नदीहरुले बगाई ल्याएको सडेको पातपतिङ र र अन्य कम्पोष्ट जन्य पदार्थलाई छेउछाउका तटवर्ती भागमा निक्षेप गर्दै जाँदा यी भागहरु अत्याधिक उब्जाउ योग्य रहेका छन् । तथापी, वर्तमान समयमा रासायनिक मलको व्यापक प्रयोगको कारण यहाँको माटोमा अम्लीयपना बृद्धि भई उत्पादन ह्रासको स्थिति देखापरेको छ । लगातार भू-क्षय तथा वन विनासका कारण नदीहरुले चुन ढुंगा, बलौटे र उद्योगजन्य पदार्थहरु निरन्तररुपमा निक्षेप गर्दा पांगो माटोको गुणस्तरमा विस्तारै ह्रास आइरहेको छ ।

ख) बलौटे माटो :

यो माटो बालुवा, कंकड, ट्यापी र ढुंगा मिश्रित माटो हो । यो उब्जाउको दृष्टिकोणले निम्न कोटीको मानिन्छ । विशेषगरी यस गाउँपालिकाको दक्षिण पहाडी भागहरुमा यो माटोको बाहुल्यता छ । यस क्षेत्रमा अपेक्षाकृत कम मात्रामा मात्र दलहन र मकै बालीको उत्पादन हुन्छ । यहाँ सिंचाईको समेत अभाव रहेको छ ।

ग) हिमाली माटो :

यो माटोको निर्माण नवीन भएको मानिन्छ । जसको बनावट पातलो, दलदले र छिद्रयुक्त हुन्छ । हिमाली खोंच, उत्तरी पृष्ठढाल र उत्तरी भेगको नदीबेसीहरुमा समेत यो माटो पाइन्छ । यहाँको माटोको बनावटमा ढुङ्गा, माटो, कंकट, चुना, फलाम, जीवाष्मको तत्व नभएको माटोको प्रचुरता हुन्छ । उब्जाउको दृष्टिकोणले यहाँको माटोमा नदी बेसीतिर धान, गहुँ, मास, मकै, मध्ये पहाडी भागतिर मकै, दलहन र उच्च भागतिर आलु, जौ आदि उत्पादन हुने गर्दछ ।

घ) जलवायु :

समुद्र सतहबाट २००० मि. को उचाई देखि ३५०० मि. उचाई भएको सिजाँ गाउँपालिकाको हावापानीका विभिन्न रुपहरु पाइन्छन् । पहाडी तथा उच्च भागहरुमा तापक्रम हिउंदमा सरदर रिणात्मक ५ से. रहन्छ, जबकी खोंच तथा टारहरुमा हिउँदमा रिणात्मक १२ से. सरदर तापक्रम रहन्छ । त्यस्तै ग्रिष्मको अवस्थालाई हेर्दा पहाडी भागमा २५० से. तथा उच्च भागहरुमा २०० से. र खोंच तथा टारहरुमा ३०० से. सरदर तापक्रम रहन्छ । त्यस्तै यो गाउँपालिका महाभारत पर्वतको सूर्यमूखी ढालमा पर्ने हुँदा वार्षिक सरदर वर्षा १८९१ मि.लि.सम्म रहन्छ । गाउँपालिकाका केहि उच्च भू-भागमा हिमपात समेत हुने गर्दछ ।

सिंजा गाउँपालिकाको वर्षा सम्बन्धी विवरण :

क.सं.	महिना	औषत वर्षा (मि.मि.)	कैफियत
१	जनवरी (पौष/माघ)	०.०	
२	फेब्रुअरी (माघ/फाल्गुण)	१.७	
३	मार्च (फाल्गुण/चैत्र)	१२२.०	
४	अप्रिल (चैत्र/बैशाख)	१३०.७	
५	मे (बैशाख/जेठ)	८८.६	
६	जुन (जेठ/अषाढ)	१६३.२	
७	जुलाई (अषाढ/श्रावण)	४३१.७	
८	अगस्ट (श्रावण/भाद्र)	३९५.०	
९	सेप्टेम्वर (भाद्र/आश्विन)	४७.६	
१०	अक्टोवर (आश्विन/कार्तिक	२३.०	
११	नोभेम्बर (कार्तिक/ मंसिर)	०.०	
१२	डिसेम्बर (मंसिर/पौष)	८.१	

श्रोतः जलवायु तथा मौषम विज्ञान विभाग तथ्यांक-२०७९

सिंजा गाउँपालिकामा भएका नदीनाला र ताल तलैयाहरु

सिंजा गाउँपालिका जलस्रोतको हिसावले मझौला र सानास्तरका नदीहरु रहेका छन्। प्रवाह हुने नदीहरुको कुल संख्या ६ वटा रहेको छ। यी नदीहरुमा पर्याप्त जलविद्युतको सम्भावना रहेको छ। यस पालिकामा प्रवाह हुने नदीहरुमा कर्णाली, चाइराखोला, रहेका छन्। प्रवाहित नदीहरु र सोको अवस्थालाई तल उल्लेख गरिएको छ।

क.सं.	नाम	अवस्थिति	किसिम
१	हिमा कर्णाली	वडा नं १,२ र ३	नदि
२	भाडगाउ खोला	वडा नं ६,५ र ३	खोला
३	नराकोट खोला	वडा नं ४ र ३	खोला

सिंजा गाउँपालिका हाल संचालनमा रहेका सडकहरुको विवरण :

क.स.	सडकको नाम	अनुमानित लम्बाई कि.मी.	स्थान
१	धिताललिही देखी भिमिम्रकुना सडक	७	वडा नं १,२ र ३
२	धिताललिही देखी भाडगाउ सडक	१४.५	वडा नं ३,५ र ६
३	फार्सेबाडा देखि केदारनाथ सडक	९.५	वडा नं ३,र ४
४	नराकोट देखि मालिका सडक	७.५	वडा नं ३, र ४

स्रोत : सिजाँ गाउँपालिका

१.२ स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको पृष्ठभूमि :

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको रुपमा सूचीकृत गरेको छ । संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरु तर्जमा भएका छन् । साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि केन्द्र देखि समुदाय तहसम्म विभिन्न संस्थागत संरचना गठन गरि क्रियासिल रहेका छन् ।

स्थानीय स्तरमा गरिने स्थानिय विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य तथा जलवायु उत्थानशिल कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढंगबाट सम्पन्न गर्न समितीले यस सम्बन्धि छुट्टै योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने हुन्छ। विद्यमान कानूनी व्यवस्था अनुरुप समेत स्थानीय तहले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक रहेको छ। जलवायुजन्य समस्याहरु र प्रकोप जोखिमको अवस्था समग्र राष्ट्रमा वर्षेनी बृद्धि भईरहेको अवस्थामा यो गाउँपालिकापालीका पनि अछुतो रहन सकेको छैन। सिंजा गाउँपालिका विभिन्न प्राकृतिक तथा गैर-प्राकृतिक प्रकोपहरूबाट प्रभावित हुने गर्छ। गाउँपालिकाको विपद् जोखिम पार्श्वचित्रमा उल्लेख भए अनुसार पहिरोले उल्लेख्य मात्रामा जनधनको क्षति गर्छ। त्यसैगरी, हावाहुरी, कृषि बालीमा हुने रोग-कीरा, आगलागी, खडेरी, पशुरोग, असिनापानी, जनावर आतङ्क, सडक दुर्घटना जस्ता प्रकोपहरूले पनि नोक्सान गरिरहेका छन् । यस गाउँपालिकापालीका विपद्‌बाट हुने जनधनको क्षती न्यूनीकरण गर्न, विपद्‌को प्रतिकार्य र पुनर्लाभलाई गति दिन र यस कार्यमा सरोकारबालाहरु बीचको संमन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानिय विपद् तथा जलथायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक देखिएको छ ।

१.३ स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको उद्देश्य

गाउँपालिकामा हुनसक्ने स्थानिय विपद्‌को तथा जलवायु उत्थानशिल योजनालाइ प्रभावकारी बनाई उत्थानशिल योजनाको मुख्य उद्धेश्य हो यसकाअन्य विशिष्ट उद्धेश्यहरु देहाय बमाजिम रहेका छन् ।

क) स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल कार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरु पहिचान गरी अध्यावधिक गर्ने गराउने ।

ख) स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना बनाउन विषयगत क्षेत्रहरुको जिम्मेवारी तथा भूमिका निर्धारण गरी प्रभावकारी स्थानीय विपद पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल कार्य गर्ने गराउन ।

ग) स्थानीय विपद् प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा र सम्भावित विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आँकलन गर्नु ।

घ) स्थानीय विपद् व्यवस्थापनको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य चरणलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाई संभावित क्षतिको न्यूनीकरण गर्नु ।

ङ) विपद् प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारीत पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु तय गर्नु ।

१.४. योजना निर्माण प्रकिया विधी

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना मार्गदर्शन २०७६ ले स्थानीय निकायको विपद् ब्यवस्थापन समितिको नेतृत्व र विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा ब्यवस्थापनको क्षेत्रमा संलग्न निकाय तथा विषयगत क्षेत्रको सहभागितामा स्थानिय विपद् पुर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने ब्यवस्था गरेको छ । सोहि ब्यवस्था अनुसार सिँजा गाउँपालिकाले सहभागितामूलक प्रक्रिया अपनाई विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्वन गरिएको प्रक्रियागत ढाचाँ देहाय बमोजिम रहेको छ ।

सिंजा गाउँपालिकाको स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमाका चरणहरु
१. गाउँपालिका विपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक
२. प्रारम्भिक अध्ययन विषयगत क्षेत्रको पहिचान
३. योजनाको प्रारम्भिक मस्यौदा तयारी
४. सरोकारवालाहरुको बैठक र मस्यौदा माथि छलफल
५ योजनाको परिक्षण
६. अन्तिम मस्यौदा तयारी र स्वीकृति

चरण नं १ : सिंजा गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक

स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयारीका लागि सर्वप्रथम मिति २०८० साल फाल्गुन १० गते सिँजा गाउँपालिका को विपद् ब्यवस्थापन समितिले पहिलो अभिमुखिकरण तथा तयारी बैठकको आयोजना गरेको थियो । यस तयारी बैठकले योजना तुर्जमा गर्न सात वटा विषयगत क्षेत्र हरुको निर्धारण गर्नुका साथै विगतका विपद्का घटना सम्वन्धि तथ्याक ,प्रकोप नक्सा, संकटासन्नता तथा जोखिम आकंलन र विपद् सम्वन्धित विद्यमान सन्दर्भ सामाग्रीको समिक्षा गर्न र

योजना तर्जुमा प्रक्रियामा प्राविधिक सहयोग गर्नका लागि स्थानीय निकायमा कार्यरत कर्मचारी तथा विपद् सम्पर्क व्यक्तिलाई स्थानिय सरोकारवाला निकायकोृ पहिचान तथा सुचिको प्रस्ताव तयार गरी सुचिलाई पुर्णता प्रदान गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गर्ने निर्णय गरेको छ । स्थानिय बिपद् पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयार गर्नका लागि गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बाट ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरुको निर्धारण गरेको छ ।

१ आपतकालिन समग्र सुचना समन्वय,खोज तथा उद्धार
२ खाद्य सुरक्षा,कृषि तथा पशु
३ स्वास्थ तथा पोषण
४ खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता
५ आपतकालिन शिबिर व्यवस्थापन तथा गैह्र खाद्य सामाग्री
६ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा
७ शिक्षा
८ शिध्र पुर्नलाभ

चरण नं २ : विषयगत क्षेत्रहरूको बैठक

विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने सरोकारवाला निकायहरूको पहिचान, सामान्य पूर्वतयारी योजना, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना, आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनाका गतिविधिहरु, विषयगत क्षेत्रसँग सम्बन्धित रही स्रोतहरूको आँकलन, आवश्यकताको लेखाजोखा आदि विषयहरूमा छलफलगर्न गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन उप-समितिको आयोजनामा बैठकहरू सञ्चालन गरिएको थियो ।

चरण नं ३ : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको मस्यौदा तयार

विषयगत क्षेत्रहरूको छलफल र द्धितिय स्रोतबाट संकलन गरिएका सूचनाहरू संश्लेषण एवं विश्लेषण गरी सिँजा गाउँपालिकाको स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको मस्यौदा तयार गरियो ।

चरण नं ४ : योजनाको परीक्षण पृष्ठपोषण संकलन र अन्तिम मस्यौदा तयार दोश्रो् चरणमा तयार गरिएको गाउँपालिकाको स्थानिय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य साथै जलवायु उत्थानशिल योजनाको मस्यौदा उपर मिति २०८१ चैत ०२ गते मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिती, विभिन्न सरोकारवाला निकाय, संघ संस्था र व्यक्तिहरू साथै विपद्सँग सरोकार राख्ने सरोकारवालाहरु माझ मस्यौदा प्रस्तुतीकरण गरियो । साथै त्यसै कार्यक्रममा छुटेका सुचना तथा तथ्यांकहरुलाई सुनिश्चीत गर्ने र सोही कार्यक्रममा उक्त योजनालाई आएका सुझाव तथा सल्लाहहरुलाई समावेश गर्ने भन्ने अनुरुप स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितीको बैठक मार्फत अनुमोदन पनी गरियो

चरण नं. ५: स्थानीय विपद् पूर्वतयारीर प्रतिकार्य तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयार

गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले पुनरावलोकन गरी विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सुझाव समावेश गरी स्थानिय विपद् पुर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनालाई अन्तिम रुप दिईएको हो ।

१.५ योजना कार्यान्वयन रणनितिहरु

क) स्थानीय विपद पुर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनालाई स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत गाउँपालिका परिषद्बाट अनुमोदन गरेर बैधानिकता प्राप्त गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

ख) आपत्कालिन प्रतिकार्यको लागि गरिने पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा जलवायु उत्थानशिल क्रममा क्षेत्रगत रुपमा रहेका दक्षता, ज्ञान, सीप, विधिको प्रयोगका लागि समन्वयमा जोड दिइनेछ ।

ग) स्थानीय ज्ञान, सीप, विधि, प्रविधि र श्रोत तथा साधनको अधिकतम उपयोग गरी यस योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

घ) आपतकालिन अवस्थामा प्रतिकार्यका गतिबिधिहरुमा एकरुपता ल्याई दोहोरोपन नहुने गरी उपलब्ध श्रोत तथा साधनको सदुपयोग गरेर समन्वयात्मक तथा पारदर्शी तरिकाले समयमा नै विपद्मा परेका परिवारहरुलाई बिषयगत क्षेत्र अवधारणा (Cluster Approach) अनुसार एकद्वार प्रणाली मार्फत मानवीय सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।

ङ) योजना तयार भई कार्यान्वयनमा आएपछि स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिबाट कार्यान्वयनको प्रभावकारी अनुगमन सुपेरीवेक्षण तथा मूल्यांकनको व्यवस्था गरिने छ ।

च) गाउँपालिकाको कुनै पनि क्षेत्रमा उत्पन्न विपद्का कारण संकटासन्नता, क्षमता र जोखिममा आउन सक्ने परिवर्तनलाई मध्यनजर गर्दै प्रत्येक वर्ष योजनाको पुनरावलोकन तथा समिक्षा गरी अध्यावधिक गरिने छ ।

१.६ स्थानीय विपद पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको अपेक्षित नतिजा :

यस सिंजा गाउँपालिकामा स्थानिय विपद् पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको तर्जुमा पश्चात निम्न उपलब्धिहरुको अपेक्षा गरिएको छ :

क) संकटासन्न समुदाय एवं क्षेत्रहरु पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शाङ्कन तयार हुनेछ,

ख) मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ-संस्थाहरु पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ, विषयगत क्षेत्रहरुको आकस्मिक योजना निमार्ण भई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ,

ग) विपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्दार तथा राहत सेवा पुर्‍याउन सरल उपायहरु अवलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ,

घ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सरोकारवालाहरु वीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण गरी प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ ।

ङ) विपद्को समयमा स्थानीय निकाय तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधीलाई अघि बढाइने छ ।

परिच्छेद : दुई
स्थानीय विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था

२.१. सिंजा गाउँपालिकाका प्रकोपहरू
यस गाउँपालिकाको विद्यमान प्रकोपहरूमा पहिरो बाढी, भूकम्प, हावाहुरी, जनावर आतङ्क, आगलागी, सुख्खा/खडेरी, महामारी, चट्ट्याङ, आदि पर्दछन् ।

२.२ विगतका विपद्हरुको ईतिहास
गाउँपालिकाका बिभिन्न क्षेत्र तथा समुदायमा विगतमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपत्ति परेको थियो भन्ने जानकारी लिन विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा तयार गरिएको हो । जसबाट यस गाउँपालिकामा प्रकोपको दोहोरिने प्रवृति तथा यसले गर्ने क्षति तथा असरका बारेमा जानकारी तयार गर्न सकिन्छ । सोही अनुरुप कार्यक्रममा समुदायका जेष्ठ नागरिक हरु संग सहभागि छलफल तथा अर्न्तरक्रिया गरी ऐतिहासिक समय रेखा तयार पारिएको छ जसका आधारमा पालिकाको विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य कार्य योजना तयार गरिएको छ ।

प्रकोपको विवरण	वर्ष महिना	स्थान	क्षति			सहयोगी निकाय	विवरण
			भौतिक	आर्थिक	मानविय		
बाढी पहिरो	असोज २०४६	शनिगाँउ	घट्ट	बालीनाली २० लाख	३ जना मृत्यु	-	-
		विष्टवाडा	विद्यालय	१० लाख बराबर	१ जना मृत्यु	-	-
	भदौ २०५८	रनुखाना	विद्यालय	१० लाख बराबर	-	-	-
	असोज २०७९	सिँजा गा.पा.	घर १४६ वटा	१० लाख बराबर	-	-	-
			विद्यालय ७ वटा	८ अर्ब बराबर	३०० पशु चौंपाया	नेरेसो	१ लाख बराबर सिभिए
			खानेपानी ३३ वटा			पेस नेपाल	खाद्यान्न र गैर खाद्य सामाग्री
			फर्निचर ३ वटा			क्याड	”
			इट्टा ब्लक उद्योग १ वटा			किर्डाक	”
			मिल १ वटा			वर्ल्ड भिजन	”

			सिँचाइ कुलो			सेडा	खाद्यान्न
						क्रिस्चियन समाज	” ”
						सिँजा गाउँपालिका	” ”
						श्री प्रेम बम	”
						प्रदेश सरकार	”
						प्लान नेपाल	”
	असोज २०७९	सिंजा ५ बाइदारा	खोर, भेडा , पाठा	२ लाख बराबर	-	गा.पा, जि.प्र.का.	१०/१० हजार
आगलागी	२०८० फागुन	सिंजा ३ धितालिलिही	घर, अन्न भाडाकुडा लत्ताकपडा	५ लाख बराबर	-	गा.पा	चामल २ प्याक, तेल ६ पोका, सिरक डस्ना
	२०८० माघ	सिंजा ५ शनिगाउँ	भेडा पाठा	१ लाख बराबर	-	-	-

२.३ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र

यस गाउँपालिकाका ६ वटै वडाका केही बस्ति, कृषि, वन क्षेत्रहरू पहिरोको जोखिममा रहेका छन् । हावाहुरी, असिनापानी, खडेरीबाट प्राय सबै वडाहरूमा असर पर्न सक्छ । जंगली जनावर २ वटा वडाहरू, वनमा हुने आगलागीबाट ६ वटै वडाहरूमा प्रत्यक्ष असर पर्छ । भूकम्पबाट सबै वडाहरू र जनसंख्या प्रभावित हुनेछन् ।

२.४ कानुनी तथा संस्थागत व्यवस्था (सम्बन्धित गाउँ/गाउँपालिका, जिल्लामा भएका)

सिंजा गाउँपालिकामा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) का आधारमा गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । समितिमा हाल रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण अनुसूची १ मा संलग्न गरिएको छ ।

सिंजा गाउँपालिकामा वातावरण तथा विपद् ब्यवस्थापन शाखा स्थापना गरिएको छ । यसैगरी, ६ वटै वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ। गाउँपालिकामा विपद् ब्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ ।

२.५ गाउँपालिका स्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, ऐन तथा आवश्यक अनुसार मार्गदर्शनहरू बनेका छ

सुझाव	क.सं.	प्रतिवेदनको नाम	पुर्व अभ्यासहरु	मुख्य सिकाइ
कार्यान्वयनका लागि थप सहजिकरणको आवशकता छ ।	१	विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७६	विपद् ब्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्न सहयोगी वन्ने	समग्र विपद् ब्यवस्थापन काम गर्न सहज भएव
जनचेतना अभिवृद्धि, खोज तथा उद्धार सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने	२	स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५	राहत तथा प्राथमिक उपचार केन्दीत	विपद पुर्व, विपदको समय र विपद पश्चातका कृयाकलाप सञ्चालन गर्नु पर्ने
	३	आपतकालिन बिपद ब्यवस्थापन कोष (विपद्) सञ्चालन निर्देशिका २०७८	अनुमानको आधारमा	राहत वितरण गर्न सहज भएको
राम्रो भएको यसलाई दुरदराज सम्म प्रयोग गर्नु पर्ने	४	विपद तथा जलवायु व्यवस्थापन कार्यविधि २०७८	नभएको	विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकुलनमा सहजीकरण गरेको
अनिवार्य प्राविधिकको उपस्थिति हुनु पर्ने	५	भवन निर्माण आचार सहिंता २०७४	भएको	भवन आँचार सहिता अनुसार नयां सरचना व पहल गर्नुपर्ने
प्रभावकारी राहत वितरणमा सहयोग गरेको ।	६	राहत वितरण मापदण्ड २०७९	अनुमानको आधारमा	राहत वितरणमा सहजतथा वास्तविक प्रभावित वितरणमा एकरुपता भएको

परिच्छेद तीनः प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण :

जुम्ला जिल्ला सिँजा गाउँपालिका विगत ५ बर्षमा विपद् वाट प्रभावित जनसंख्या तथा धनजनको क्षतिको विवरण सिँजा गाउँपालिका विपद् ब्यवस्थापन समिति ,सामाजिक परिचालक र विपद् व्यवस्थापन उप समितिवाट संकलन गरिएको छ। विगतका बर्षहरुमा गरिएका कार्यशालाका प्रतिबेदनहरु जसमा साविकका गाविसका आवाधिक योजना सिँजा गाउँपालिकाका सवल पक्षहरु तथा अवसरहरु हुदाँ हुदै पनि विकास संग सम्वन्धित चुनौतीहरु पनि छन् । यस्ता विकास संग सम्वन्धीत पक्षहरुलाई मानिसहरुले प्राकृतिक विपद्हरुको सामना कसरी गर्छन भन्ने कुरालाई निर्धारण गर्दछन् ।

सिंजा गाउँपालिकाको प्रकोप, संकटासन्नता तथा जोखिम विशलेषण गर्न गाउँपालिका स्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिती लाई प्रकोप, संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण गरिएको छ। गाउँपालिका

सबै वडा तथा समुदायमा प्रायगरी सबै प्रकोपहरु मिल्दाजुल्दा छन् तर गाउँपालिकोको माथील्लो क्षेत्र तिर जलवायू परिवर्तनको असर बढी छ भने तल्लो भाग तिर अर्थात कर्णाली नदीको किनार तीर नदीकटानको समस्या बढी देखापरेको छ । वडाहरुको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणको आधारमा गरिएको समुदायसंगको छलफल तथा सुचना र सोही अवसरमा तयार गरिएको वडाको जोखिम नक्सांकनको आधारमा ६ वटै वडामा सहभागितामुलक प्रकोप स्तरिकरण गर्दा वडागत रुपमा फरक फरक रुपमा प्रकोप देखिन गएका छन । वडागत रुपमा प्रकोप स्तरिकरण अनुसार पहिरो प्रकोपको रुपमा देखिएको छ

३.१ सिंजा गाउँपालिकाको प्रकोप स्तरिकरण

भुकम्पलाई नेपाल सरकारले नै नेपाल अधिराज्य भर समस्याको रुपमा पहिचान गरेकोले प्रकोप स्तरीकरणमा तालिकामा स्तरीकरण गरिएको छैन तर भुकम्पको विपद जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागी योजना तयार गरी पालिकामा गतिविधीहरु संचालन गरिएको छ ।

प्रकोप	आगलागी	बाढी पहिरो	हिमपात	चट्याङ	जङ्गली जनावरको आक्रमाण	माहामारी	खडेरी	जम्मा अंक
आगलागी	X	बाढी पहिरो	आगलागी	आगलागी	आगलागी	माहामारी	आगलागी	४
बाढी पहिरो	X	X	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	५
हिमपात	X	X	X	चट्याङ	जङ्गली जनावरको आक्रमाण	माहामारी	खडेरी	०
चट्याङ	X	X	X	X	चट्याङ	माहामारी	खडेरी	१
जङ्गली जनावरको आक्रमाण	X	X	X	X	X	माहामारी	खडेरी	०
माहामारी	X	X	X	X	X	X	माहामारी	१
खडेरी	X	X	X	X	X	X	X	३
स्तर	II	I	VI	V	VII	IV	III	

३.२ वडागत रुपमा प्रकोप स्तरिकरण

वडा नं.	वडा स्तरिय प्रकोप स्तरिकरण					
	१	२	३	४	५	६
१	X	२	३	४	५	६

२	X	X	३	२	५	६
३	X	X	X	४	३	६
४	X	X	X	X	५	६
५	X	X	X	X	X	५
६	X	X	X	X	X	X
अंक	०	२	२	२	३	४
स्तर	VI	IV	III	V	II	I

३.३ गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका प्रकोपहरु :

यस गाउँपालिका अर्न्तगत रहेका प्रमुख प्रकोपहरु र त्यसको प्राथमिकतालाई हेर्दा भुकम्प लाई पहिलो प्राथमिकतामा, बाढीपहिरो दोश्रो आगलागि तेश्रो प्राथमिकतामा, खडेरी चौथो प्राथमिकता रहेका छन । त्यसै गरी जगली जनावर आतंक,चट्याङ असिनापानी, सडक दुर्घटना, र हिमपातलाई क्रमशः पाँचौं छैठौं, सातौं, प्राथमिकतामा राखिएका छन् ।

३.४ जोखिम विश्लेषण

गाउँपालिकाको विपद् जोखिमलाई विश्लेषण गर्दा गाउँपालिकाको संकटासन्नतालाई स्तरीकरण गरेर हेरिएको छ उक्त संकटासन्नता विश्लेषणको आधारमा १, ३, ६, वडाहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् भने २,४,५ वडाहरु मध्यम जोखिममा रहेका छन् । बिगतमा घटेका घटनाहरु, त्यसबाट भएको मानवीय तथा भौतिक क्षतिलाई स्तरीकरणको आधार मानिएको छ ।

विगत वर्षमा विपद्बाट भएको जनधनको क्षति, बालिनाली तथा घरसम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाको विनास, पशु चौपायाको क्षति, विपद्बाट प्रभावित क्षेत्र तथा जनसंख्या, उपलब्ध श्रोतसाधन र क्षमताको विश्लेषण गर्ने उद्धेश्यले बिभिन्न समयमा गरिएको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण प्रतिबेदनबाट निम्नानुसारको जोखिम विशलेषण गरिएको छ :

क) विभिन्न प्रकोपका कारण यस गाउँपालिकाको उच्च संकटासन्नता घरपरिवारहरु प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ

ख) विपद्को समयमा सार्वजनीक पुर्वाधारहरुको क्षति हुनाले आवागमन अवरुद्ध भएको अवस्था हुनेछ ।

ग) सुचना प्रसारण प्रविधिहरु पनि सो समयमा अवरुद्ध हुनेछन् । सुचना संकलनमा कठिनाई हुनेछ जसले गर्दा प्रभावितहरुको प्रारम्भिक बिवरण प्राप्त गर्न समेत अप्ठ्यारो पर्नेछ ।

घ) राहत उद्धार कार्यमा एक रुपता ल्याउन निकै समस्या हुनेछ । उद्धार तथा प्रतिकार्यमा ढिलाइ हुनेछ । सेवा तथा श्रोतमाथि अधिकाशं प्रभावितहरुको पहुँच नभएको अवस्था हुनेछ ।

ङ) स्वाथ्यकर्मी र स्वयंसेवक परिचालन गर्न समस्या हुनेछ र स्थानीय स्तरमा औषधीहरुको पर्याप्त उपलब्धता नरहने अवस्था हुनेछ ।

च) स्थानीय सार्वजनीक भवनहरु तथा सेवा प्रदायक निकायहरु प्रभावित हुने छन् ।

छ) पूर्बचेतावनी प्रणालीको आधुनिक सामाग्रीको उपलब्धता नहुनाले समयमै पुर्व सुचना दिन नसकिने अवस्थाको सृजना हुनेछ ।

ज) आवश्यक मात्रामा खाद्य तथा गैर खाद्य सामाग्रीहरुको भण्डारण नहुने हुँदा ती सामाग्रीहरुको चरम अभाव रहनेछ ।

झ) बिभिन्न प्रकोपहरुका कारण खेतीयोग्य जमीन, अन्नबालीहरुको क्षति तथा ठूलो मात्रामा पशुचौपाया प्रभावित हुन सक्ने पूर्वानुमान गरिएको छ ।

ञ) प्रभावित परिवारका लागि स्वच्छ पिउने पानी उपलब्ध हुन नसक्ने अनुमान गरिएकोछ ।

ट) बिपद्बाट जनधनको क्षति सहन गर्न नसकी प्रभावितहरुमा मानसिक समस्या देखिने, लैगिक हिंसामा बृद्धि हुन सक्ने, सुत्केरी र प्रसुती सम्बन्धि समस्या हुनसक्ने, बिभिन्न सरुवा रोगहरुको संक्रमण फैलिन सक्ने ।

३.५ सकटासन्नता विश्लेषण

वडा नं	बाढि पहिरो	आगलागि	हिमपात	जङ्गली जनावरको आक्रमाण	भुकम्प	चट्याङ	खडेरी	जम्मा अंक	संकटासन्नता स्तरीकरण
१	५	१	०	०		१	२		उच्च
२	२	१	०	०		१	२		मध्यम
३	५	१	०	०		१	२		उच्च
४	४	१	१	१		१	८		मध्यम
५	५	१	१	१		१	२		उच्च
६	३	०	२	१		१	२		उच्च

संकटासन्नता विश्लेषण : १ देखि ५ अंक सम्म न्युन संकटासन्नता, ५ देखि १० अंक सम्म मध्यम संकटासन्नता र १० देखि १५ अंक सम्म उच्च संकटासन्नता अंकभारका आधारमा विश्लेषण गरिएकोछ

३.६ क्षमता विश्लेषण

क्र.स.	निकाय	सामाग्रीको विवरण	परिमाण	भण्डारण स्थल	प्राप्त गर्न लाग्ने समय
१	गाउँपालिका	खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	२४ जना	गाउँपालिका	तत्काल

२	इलाका प्रहरी कार्यालय	खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	५ जना	इलाका प्रहरी कार्यालय	तत्काल
३	गाउँपालिका	खोज तथा उद्धार सामाग्री	१ सेट	गाउँपालिका स्टोर	आधा घण्टा अनुसुचि २
४	स्वास्थ्य शाखा	औषधी	५० जना	स्वास्थ्य शाखा स्टोर	आधा घण्टा
५	वडा कार्यालय	वडा विपद व्यवस्थापन समिति गठन	६ वडा	वडा कार्यालय	तत्काल
६	गाउँपालिका	जे.सि.वी	१ वटा	नपा ग्यारेज	आधा घण्टा
७	गाउँपालिका	एम्वुलेन्स	१ वटा	नपा ग्यारेज	आधा घण्टा
८	गाउँपालिका	प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	१५ जना	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय	तत्काल
९	गाउँपालिका	प्राथमिक उपचार सामाग्री	१० सेट	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय	तत्काल
११	गाउँपालिका	प्रारम्भिक दुत लेखाजोखा तालिम प्राप्त जनशक्ति	५ जना	गाउँपालिका	तत्काल
१२	गाउँपालिका	टयाक्टर	१ वटा	गाउँपालिका	तत्काल
१३	गाउँपालिका	स्कारपियो	१ वटा	गाउँपालिका	तत्काल
१४	गाउँपालिका	रोलर	१ वटा	गाउँपालिका	तत्काल

३.७ प्रकोप पात्रो, मौसमी पात्रो, बाली तथा बनस्पती पात्रो विश्लेषण:

प्रकोप पात्रो

वस्ती तथा समुदायमा तथा सिंगो गाउँपालिकाभित्र कुन समयमा कुन प्रकोप हुन्छ भनेर पत्ता लगाउन त्यसको समय रेखा तयार गरिन्छ। यही समय रेखा नै प्रकोप पात्रो हो। समुदायसँगको छलफलमा यसको तालिका तयार गरिएको छ। छलफल अनुसार ३० वर्षअघि पर्नसक्ने प्रकोपहरु कुन महिनामा पर्ने गरेका थिए अहिले पनि ती प्रकोपहरु सोही महिनामा पर्ने गरेको छ केहि प्रकोपमा फरकपन देखिन्छ।

प्रकोप	समय तालिका	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
भुकम्प	पहिले												
	अहिले												
बाढी पहिरो	२० वर्ष पहिले												

	अहिले												
माहामारी	२० वर्ष पहिले												
	अहिले												
आगलागी	२० वर्ष पहिले												
	अहिले												
चट्याङ	२० वर्ष पहिले												
	अहिले												
जङ्गली जनावरको आतङ्क	२० वर्ष पहिले												
	अहिले												
हिमपात	२० वर्ष पहिले												
	अहिले												
खडेरी	२० वर्ष पहिले												
	अहिले												

मौसमी पात्रो

प्राकृतिक रुपमा निश्चित समयमा निश्चित मौसम हुने गरेकोमा केही समय यता जलवायु परिवर्तनका कारण उक्त मौसममा कुनै परिवर्तन आएको छ कि भनेर विश्लेषण गर्न यो मौसम पात्रो भरिन्छ र बाह्र महिना अनुसार त्यसको समयरेखा तयार गरिन्छ । यही समयरेखा नै मौसमी पात्रो हो । समुदायसँगको छलफलमा यसको तालिका तयार गरिएको छ । छलफल अनुसार ३० वर्षअघि जुन समयमा जुन मौसम थियो अहिले पनि उक्त मौसममा खास परिवर्तन आएको नदेखिए पनि सामान्य परिवर्तन देखिन्छ ।

मौसम /महिना	३० बर्ष विचको अन्तरालमा देखिएको फरकपन	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र
मनसुन बर्षा	पहिले												
	अहिले												
	पहिले												

हिउदे बर्षा	अहिले												
हिमपात	पहिले												
	अहिले												
तुषारो	पहिले												
	अहिले												
गर्मी	पहिले												
	अहिले												

बालि तथा वनस्पती पात्रो

सिंजा गाउँपालिकापाालिका क्षेत्रमा लगाइने तीन वटा बालीलाई आधार मानेर उक्त्त बाली लगाइने र भित्र्याइने तथा त्यससँग सम्बन्धित अन्य क्रियाकलापहरु कुन कुन समयमा गरिन्छ भनी विश्लेषण गर्न यो ढाँचा प्रयोग गरिन्छ। समुदायसँगको छलफलमा यसको तालिका तयार गरिएको छ। छलफल अनुसार ३० वर्षअघि जुन मौसमा जुन बाली लगाइने गरिएको थियो अहिले पनि उक्त प्रणालीमा खास परिवर्तन आएको छ वा छैन यो तालिका मार्फत देखाईएको छ।

बाली	समय तालिका	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
मकै लगाउने	पहिले												
	अहिले												
धानको बिउ राख्ने	पहिले												
	अहिले												
धान रोप्ने	पहिले												

	अहिले												
धान काट्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ छर्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ काट्ने	पहिले												
	अहिले												

३.८ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली बिश्लेषण

बिद्यमान अवस्थामा सिंजा गाउँपालिकाको पूर्वसुचना प्रणाली लाई ब्यवस्थित गर्न र समयमा वडा तहमा सुचना प्रवाह गर्न सहजताका लागि पालिका तहमा कारीतास जर्मन,कारीतास नेपाल,प्लान इन्टरनेशनल नेपालको आर्थिक सहयोगमा सुचना प्रर्णालीस्थापना गरी संचालनमा रहेको छ। जिल्लाको पूर्व सुचना प्रणालीलाई अझ प्रभाबकारीरुपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रसंग जिल्लाका सवै स्थानीयतहहरुको संजालीकरण गर्नका लागि LEOC पालिका तहमा स्थापना गरि कार्यान्वयन चरणमा रहेको छ। यसका साथै जिल्ला

यस जिल्लाको पूर्व सुचना प्रणालीलाई अझ प्रभाबकारीरुपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रसंग जिल्लाका सवै स्थानीयतहहरुको संजालीकरण गर्नका लागि LEOC पालिका तहमा स्थापना गरि कार्यान्वयन चरणमा रहेको छ। यसका साथै जिल्ला र समुदायस्तरको दोहोर प्रभावकारी सुचना प्रणालीलाई क्रियाशील गर्नु पर्ने देखिएको छ जुन यसको अनुसूचिमा राखिएको छ।

परिच्छेद : चार

स्थानीय विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्य तथा जलवायु उत्थानशिल योजना

४.१ विषयगत क्षेत्रहरू तथा जिम्मेवार निकाय

सिँजा गाउँपालिकामा हुन सक्ने प्रकोपलाई मध्यनजर गरेर ती प्रकोपहरुसंग जुध्नका लागि क्षेत्रगत अवधारणाको विकास गरिएको छ । विपद्को समयमा प्रतिकार्य गर्नका लागि ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरु निर्धारण गरी कार्य समूहहरू गठन गरेको छ ।

(क) आपतकालिन समग्र व्यवस्थापन, सूचना समन्वय, खोज तथा उद्धार

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को समयमा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसँग समन्वय कायम गर्ने, विपद्को अवस्था आउनसक्ने पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि स्थानीय सञ्चार माध्यमबाट सूचना सम्प्रेषण गर्ने, प्रकोपको कारण समस्यामा परिरहेका वा घाईतेलाई उद्धार गर्ने, हराएकाहरूको खोजी गर्ने, मानिसको मृत्यु भएमा सनाखत (वा हस्तान्तरण) को लागि प्रवन्ध मिलाउने, पीडितहरूलाई राहत रकम वितरण गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

(ख) खाद्य सुरक्षा कृषि तथा पशु र उद्योग

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को अवस्थामा पीडितहरूलाई तत्काल सुख्खा खानेकुरा, विस्थापित भई शिविरमा बसेकालाई चामल, दाल, नुन, तेल आदि खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, पकाउनको लागि प्रवन्ध मिलाउने र कृषि क्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्मा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने, महामारी हुनबाट बचाउने विधिहरू अवलम्वन गर्ने, शिविरमा उपचार गर्न नसकिने प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भएमा विरामीलाई अस्पताल सम्म पुर्याई स्वास्थ्य उपचारको सुनिश्चितता गर्ने, बालबालिकामा पोषणको कमि भएमा त्यसबाट हुनसक्ने समस्या बारे पीडित र सरोकारवालालाई सचेत गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन

विषयगत क्षेत्रले विपद्को अवस्थामा खानेपानी आपूर्ति, प्रकोपको कारण ढलेका बोटबिरूवाहरू हटाउने, विपद्जन्य घटनाबाट सिर्जना भएका फोहोरहरू सरसफाई गर्ने, मरेका पशुपंक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, व्यक्तिगत सरसफाईको लागि स्वच्छता सम्बन्धी सरसामानहरू (जस्तैः हाईजिन किट) उपलब्ध गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

(ङ) आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को कारण घरमा क्षति पुगी बस्न नसक्ने अवस्थाका पीडितहरूलाई आपत्कालीन आश्रय वा वासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने, पीडितहरूलाई गैर-खाद्य सामग्री वितरण आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

(च) संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को समयमा महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, शिशु, बालबालिका, बृद्धबृद्धाहरूलाई संरक्षण गर्ने, उनीहरूलाई आवश्यकता बमोजिमका सरसामानहरू (जस्तैः डिग्निटी किट) उपलब्ध गर्ने, घरपरिवारका सदस्य गुमाएकाहरू तथा विपद्का कारण त्रसित व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने, हिंसामुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

(छ) आपत्कालीन शिक्षा

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को कारण यदि विद्यालय ३ दिन भन्दा बढी बन्द भएमा विद्यार्थीहरूलाई आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्था गर्ने, प्रकोपले विद्यार्थीको पठनपाठनका शैक्षिक सामग्री हराएमा सो को व्यवस्था गर्ने र विद्यालयको शिक्षण सामग्रीहरू नष्ट भएमा पुनः व्यवस्था गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

(ज) शीघ्र पुनर्लाभ

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को कारण अवरूद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, विद्युत, खानेपानी, टेलिफोन) तत्काल सुचारू गर्ने र त्यस्ता सेवा प्रदान गर्ने निकायका कार्यालयहरूमा क्षति पुगेमा वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

यी विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरूको हालको विवरण अनुसूची ३ मा दिईएको छ।

४.२ क्षेत्रगत अगुवा निकायका अध्यक्ष र सर्म्पक व्यक्तिहरू :

क्र.स.	क्षेत्रगत	क्षेत्रगत अगुवा निकाय	मुख्य जिम्मेवार व्यक्ति	पद	मोबाइल नं.
१	आपतकालिन समग्र सुचना समन्वय, खोज तथा उद्धार	सिंजा गाउँपालिका	पूर्ण प्रसाद धिताल	पालिका अध्यक्ष	९८५८३२०५७०

२	खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा पशु र उद्योग	सिंजा गाउँपालिका कृषि शाखा	सितली रोकाया	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	९८६७०६२३३४
३	स्वास्थ्य तथा पोषण	सिंजा गाउँपालिका स्वाास्थ्य शाखा	हरिनन्द आचार्य	वडा अध्यक्ष	९८६८३५९८९१
४	खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता	सिंजा गाउँपालिका प्राविधिक शाखा	तिर्थ वड	वडा अध्यक्ष	९८६६६३२९८२
५	आपतकालिन शिविर व्यवस्थापन तथा गैह खाद्य सामाग्री	सिंजा गाउँपालिका प्राविधिक शाखा	सुरथ बहादुर रावत	वडा अध्यक्ष	९८६६१७७६२५
६	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा	सिंजा गाउँपालिका महिला तथा वालवालिका शाखा	रन्जित बुढा	वडा अध्यक्ष	९८६४३५९२४५
७	शिक्षा	सिंजा गाउँपालिका शिक्षा शाखा	कृष्ण बहादुर रोकाया	वडा अध्यक्ष	९७४९९६८२१२
८	शिध्र पुर्नलाभ	सिंजा गाउँपालिका प्राविधिक शाखा	लाल बहादुर बुढा	वडा अध्यक्ष	९८५८३२०३०३

४.३ सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् प्रतिकार्यका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषयगतक्षेत्र अनुसार सामान्य पूर्वतयारीका गतिविधिहरू निम्नानुसार योजना गरिएको छ।

(क) आपतकालिन समग्र सूचना समन्वय, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	गाउँपालिकास्तरीय विपद् व्यवस्थापन वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको आपतकालिन बैठक	२०८१ मनसुन हुनपुर्व	गाउँपालिका	हरेक वडामा एक र गाउँपालिका स्तरमा एक	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
२	स्थानीय स्येवक सेवक परिचालन	२०८१	गाउँपालिका	हरेक वडामा एक र गाउँपालिका स्तरमा एक	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
३	विपद्को क्षति, नोक्सानी मूल्याङ्कनको लागि अनुसूची ४ मा उल्लेख भएबमोजिम सर्वेक्षण टोली गठन वा पुनर्गठन गर्ने । र आवश्यकता बमोजिम सर्वेक्षणका लागि सहायक टोलीहरू गठन गर्ने, तालिम आयोजना गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनासाथ	गाउँपालिकाका हरेक वडामा	हरेक वडामा एक र गाउँपालिका स्तरमा एक	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
४	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, क्षति लेखाजोखा गर्न विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तयार गर्ने ।	२०८१	गाउँपालिकामा	१०० प्रति	सामाजिक विकास शाखा,पेश नेपाल
५	राहत वितरणका लागि सिफारिस फारम लगायतका कागजात तयार गर्ने ।	२०८१	गाउँपालिकास्तरमा	१०० प्रति	विपद् व्यवस्थापन शाखा पेश नेपाल
६	प्रकोपको प्रकृति अनुसार खोज तथा उद्धारका लागि टोली गठन गर्ने, सम्बन्धित	जेठ २०८१	वडामा	हरेक वडामा एक	विपद् व्यवस्थापन शाखा

	विषयको तालिम आयोजना गर्ने र परिचालन हुने प्रक्रिया निर्धारण गर्ने ।				
७	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण, मरम्मत, व्यवस्थापन गर्ने ।	निरन्तर	वडा र गाउँपालिका स्तरमा	हरेक वडामा कम्तिमा एक सेट	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा विपद व्यावस्थापन समितिहरू
८	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिका स्तरमा	१वटा एम्बुलेन्स	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ्य केन्द्र/शाखा
९	बाढी पहिरोबाट बच्न र बचाउन सुरक्षित स्थान पहिचान र अद्यावधिक गर्न हरेक वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई अनुरोध गर्ने र सो को सूची तयार एवं अद्यावधिक गर्ने ।	निरन्तर	वडाअनुसार	वर्षमा १ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा
१०	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलहरूको सूची राजपत्रमा प्रकाशित भएपछि आश्रयस्थलका रुपमा प्रयोग गर्न चाहिने भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरू निर्माण, बिस्तार गर्ने	(तत्काल शुरु गर्नु पर्नेछ)	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	एक योजना बनाएर	भौतिक पुर्वाधार , विपद् व्यवस्थापन शाखा
११	प्रकोपबाट समुदायलाई बचाउन आपत्कालीन आश्रय भवनहरू निर्माण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	हरेक वडामा जोखिममा रहेका समुदाय नजिक	१ वटा	गाउँपालिका, सम्बन्धित वडा
१२	बाढीपहिरो, शीतलहर, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी आदि प्रकोपहरूबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सो बाट बच्ने	निरन्तर	गाउँपालिका स्तरमा सञ्चालित एफ.एम. मार्फत	सिजन शुरू हुनुभन्दा अगावै कम्तिमा २ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय

	उपायहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।				
१३	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने, गराउने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	वडा र गाउँपालिका स्तरमा	मूख्य प्रकोपहरूमा आधारित रही हरेक वर्ष कम्तिमा १,१ पटक	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
१४	LEOC को सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने	२०८१।०८२	गाउँपालिका		गाउँपालिका
१५	पालिका स्तरिय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना साथै रकम वृद्धि गर्ने	२०८१।०८२	गाउँपालिका		गाउँपालिका

(ख) खाद्य सुरक्षा कृषि तथा पशु क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	मनसुन पुर्व विषयगत क्षेत्रको वैठक गर्ने	२०८१ बैशाख	गाउँपालिका	वर्षमा २ पटक	कृषि बिकास शाखा
२	विपद्मा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिका लागि सम्भाव्य उद्योगहरू पहिचान गर्ने । साथै सहयोग लिन सकिने कार्यालय, संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिका स्तरमा	वर्षको १ वा २ पटक	कृषि शाखा, सम्बन्धित कार्य समूह
३	विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको आधारमा खाद्य सामग्री (चामल, दाल, तेल, नुन आदि) भण्डारण गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	गाउँपालिका स्तरमा	वर्षको २ पटक	कृषि शाखा, सम्बन्धित कार्यसमूह
४	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी पसलहरू पहिचान गर्ने वा अनुवन्ध करार तथा सुचिकृत गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	गाउँपालिकास्तरमा	कम्तिमा २ वटा ठूला पसलहरू वा उद्योग	कृषि शाखा र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

५	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	वडास्तरमा	मुख्य प्रकोपहरू देखापर्नु भन्दा पहिले कम्तिमा १ पटक	कृषि शाखा र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
६	प्रभावित परिवार लाई विउ विजन वितरण तथा सिचाई संरचनाको सुचारु गर्ने (विउ विजन स्टोर गर्ने)	विपद् पश्चात	वडास्तरमा	आवश्यकताका आधारमा	पालिका

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	स्वास्थ Cluster समितिको आपतकालिन बैठक वस्ने	२०८१ वैशाख मनसुन पुर्व	गाउँपालिका	१ पटक	स्वास्थ्य शाखा
२	प्रभावितहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श दिने	मनसुन पुर्व	गाउँपालिका	१ पटक	स्वास्थ्य शाखा
३	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने ।	हरेक महिना, औषधिको गुण अनुसार	गाउँपालिका स्तरमा	२०० जनाको लागि	स्वास्थ्य शाखा
४	द्रुत प्रतिकार्य टोली (Rapid Response Team-RRT) गठन गर्ने, क्षमता विकास र कार्यसूची अद्यावधिक गर्ने ।	स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रोटोकल अनुसार	गाउँपालिका स्तरमा	वर्षमा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य कार्यसमूह
५	प्रतिकार्यको लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार तत्कालै	गाउँपालिका स्तर र वडास्तरमा	गाउँपालिकामा ५ जना, वडास्तरमा १० जना	स्वास्थ्य शाखा, गाउँपालिका
६	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने ।	नियमित	वडास्तरमा	हरेक वडामा एक जना	स्वास्थ्य शाखा र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

७	महामारी सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	नियमित	हरेक वडाका जोखिमयुक्त बस्ती स्तरमा	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक	स्वास्थ्य शाखा र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
८	माहामारीका लागि आश्रय स्थल छनौट गर्ने	महामारी पुर्व	गाउँपालिका	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	M-WASH-CC लाई सक्रिय बनाउन अभिमुखिकरण गरी जिम्मेवारी दिने	मनसुन पुर्व	गाउँपालिका	नियमित	भौतिक पुर्वाधार शाखा खानेपानी
२	सामान्य क्षती भएका खानेपानी संरचना हरुको ममर्त सम्भारका लागि सामाग्री ब्यवस्थापन गर्ने ।	२०८१ बैशाख जेठ	गाउँपालिका	नियमित	भौतिक पुर्वाधार शाखा खानेपानी
३	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने औषधिको उचित भण्डारण गर्ने ।	प्रकोप जोखिम अनुसार हरेक महिना	गाउँपालिका स्तरमा	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	भौतिक पुर्वाधार शाखा खानेपानी
४	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने ।	प्रकोप जोखिम अनुसार हरेक महिना	गाउँपालिका स्तरमा	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य समूह
५	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गर्ने ।	प्रकोप जोखिम अनुसार हरेक महिना	गाउँपालिका स्तरमा	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य समूह
६	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने ।	निरन्तर	वडा तथा समुदायस्तरमा	हरेक प्रभावित वडाहरू	गाउँपालिका , खानेपानीसँग सम्बन्धित निकायहरू

(ङ) आपत्कालीन शिविर आश्रय स्थल व्यवस्थापन तथा र गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	आश्रय स्थल सञ्चालनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु पुर्व भण्डारण गर्ने	२०८१ बैशाख ,जेठ	गाउँपालिका	१ पटक	भौतिक पुर्वाधार शाखा
२	प्रभावित जनसंख्या मध्ये फरक क्षमता भएका व्यक्ति लाई थप सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने	२०८१ बैशाख ,जेठ	गाउँपालिका	१ पटक	भौतिक पुर्वाधार शाखा
३	अस्थायी आवासका लागि स्थान छनौट गर्ने	२०८१ बैशाख ,जेठ	गाउँपालिका	१ पटक	गाउँपालिका कार्यपालिका
४	विपद् प्रभावितहरूको लागि अस्थायी आश्रय वा वासको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरूको बन्दोबस्ती गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	सबै वडामा	५० परिवारका लागि	सरसफाई शाखा विकास साझेदार ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	आपत्कालीन अवस्था आईपरेमा तुरून्त खरिद गर्न सकिने गरी अनुबन्ध करार गर्ने ।	आ.व.को शुरुवातमा	थोक विक्रेता, धनगढी	५० परिवारका लागि	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
६	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको व्यवस्था र उचित संरक्षण गर्ने ।	निरन्तर	सबै वडामा	५० परिवारका लागि	गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा
७	गैर-खाद्य सामग्री सेटहरू भण्डारण गर्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिका गोदाम घरहरू (Ware-house)	कम्तिमा ५० परिवारका लागि	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
८	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर खडा गर्नुपर्ने स्थान सम्म सरसामान तथा औजारहरू लैजान सवारी साधनको व्यवस्था गर्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिका रस्तरमा	वर्षमा कम्तिमा २ पटक	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
९	अस्थायी आश्रय वा वास निर्माणको लागि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिबृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	वडास्तरमा	हरेक वडामा	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

१०	बाढीपहिरो लगायतका अन्य प्रकोपहरूले असर नगर्ने सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याकि शौचालयको व्यवस्था गर्ने ।	निरन्तर	वडास्तरमा	सबै वडाहरूमा	प्राविधिक शाखा पालिका
११	आश्रय स्थल छनौट गर्ने	ीनयमित	पालिका तथा वडास्तरमा	सबै वडामा	गाउँपालिकाकार्यपालिका

च) संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरू बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवं प्रकाशन गर्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिका	कम्तिमा ५० प्रति	महिला विकास शाखा, सिँजा गाउँपालिका
२	विपद्को समयका लागि अत्यावश्यक सेवाका लागि चाहिने सामग्रीहरू (जस्तैः डिग्निटि किट) खरिद, जाहो गरी भण्डारण गर्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिकाका गोदाम घरहरू (Warehouse)	५० वटा	संरक्षण तथा सुरक्षा विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू
३	उमेर, शारीरिक अवस्था, अपागता अनुसार गरिनुपर्ने सेवा सहयोगका लागि प्रोटोकल तयार गर्ने र लागू गर्ने ।	तत्काल	गाउँपालिकापालिका	१ पटक	महिला विकास शाखा र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
४	विद्यालयका शिक्षकहरू र महिला स्वास्थ्य स्वयसेविकालाई आधारभूत मनोसामाजिक परामर्श तालिम दिने ।	निरन्तर	वडास्तरमा	१ विद्यालयबाट १ जना, वडामा २ जना महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका	महिला विकास शाखा र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयगतक्षेत्र- का सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	निरन्तर	वडास्तरमा	प्रकोप अनुसार कम्तिमा १ पटक	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
६	प्राथमिक उपचार सामाग्रीको ब्यवस्थापन	निरन्तर	पालिका तथा वडा स्तरमा	२० सेट	गाउँपालिका

(छ) आपत्कालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय,संस्था

१	मनसुन पुर्व विषयगत क्षेत्रको वैठक गर्ने	२०८१ बैशाख मनसुन पुर्व	गाउँपालिका	१ पटक	पालिका स्थित शिक्षा शाखा
२	बाढी पहिरो ,हावाहुरीले प्रभावित गर्नसक्ने विद्यालयहरूको सूची अद्यावधिक गर्ने । सम्भावित क्षतिको आँकलन गर्ने ।	वर्षको १ पटक	वडास्तरमा	सबै वडाका विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
३	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिकास्तरमा	१० वटा विद्यालयको लागि	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
४	बाढीपहिरोबाट विद्यार्थीमा हुनसक्ने प्रभावहरूको बारेमा विद्यालयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	निरन्तर	विद्यालयस्तरमा	१० वटा	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
५	चट्ट्याङ पर्ने समयमा त्यसबाट बच्न/जोगिन अपनाउनुपर्ने उपाय बारे विद्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र एफ.एम.बाट सन्देशमूलक कार्यक्रम प्रशारण गर्ने	निरन्तर	विद्यालयस्तर र गाउँपालिकास्तरमा	१० वटा विद्यालय र एफ.एम.बाट कम्तिमा ७ दिन (प्रकोपमा केन्द्रित भई)	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
५	प्रकोपले प्रभावित गर्ने सम्भावना भएको जानकारी प्राप्त भएमा विद्यालयमा पठनपाठन चलिरहेको बेला विद्यार्थी र शिक्षकले गर्ने क्रियाकलापहरू समेटी आपत्कालीन अवस्थाको लागि कार्यविधि बनाउने ।	निरन्तर	विद्यालयस्तरमा	प्रकोपमा आधारित रही १ पटक	
६	विद्यालयको वार्षिक क्यालेण्डरमा वृहत विद्यालय सुरक्षा गतिविधिहरु अनिवार्य समावेश गर्ने	निरन्तर	विद्यालयस्तरमा	प्रकोपको आधारमा	शिक्षा शाखा
७	सुचना संकलनका लागि आवश्यक फारम तयारी अवस्थामा रख्ने	निरन्तर	विद्यालयस्तरमा	प्रकोपको आधारमा	शिक्षा शाखा

(ज) शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	बाढीपहिरो लगायतका अन्य प्रकोपहरूले असर नगर्ने सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याकी शौचालयको व्यवस्था गर्ने ।	निरन्तर	वडास्तरमा	सबै वडाहरूमा	प्राविधिक शाखा,सिँजा

२	अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, खानेपानी, विजुली आदि) अवरूद्ध भएमा उक्त सेवा सुचारू गर्न तत्काल परिचालनका लागि प्राविधिक टोली गठन गर्ने र आवश्यक सामग्रीहरूको प्रवन्ध मिलाउने ।	निरन्तर	गाउँपालिका स्तर र वडास्तरमा	गाउँपालिकामा एक, वडास्तरमा एक	प्राविधिक शाखा र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

४.४ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोप आउने समय सीमा नजिक हुन थालेपछि वा प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गरिने कृयाकलापहरूको योजना देहाय बमोजिम गरिएको छ ।

(क) आपतकालिन समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पुर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	वर्षा र आँधी/हावाहुरीको पूर्वानुमान सम्बन्धी जानकारी जल तथा मौसम विज्ञान विभाग (सिधै वा वेभपेज मार्फत) र जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट आदानप्रदान गर्ने ।	माघ देखि असोज सम्म	गाउँपालिकास्तरमा	दिनमा कम्तिमा १ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा
२	अत्यधिक वर्षा भई बाढी पहिरो आउनसक्ने अवस्था वा खराव मौसमको कारण हावाहुरी आउनसक्ने सम्भावना भएमा सूचना जारी गर्ने । आपत्कालीन अवस्थामा अपनाउन पर्ने कार्यबिधिको सन्देश प्रशारण गर्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	गाउँपालिका बाट बस्तीसम्म पहुँच हुनेगरी	पूर्वानुमानको खवर पश्चात दिनमा कम्तिमा ३ पटक	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
३	विपद् हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	गाउँपालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा एक पटक र आवश्यकता अनुसार थप	आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, गाउँपालिका अध्यक्ष वा उपाध्यक्ष
४	विपद् पूर्वानुमान अनुरुप वडास्तरीय समितिलाई जानकारी गर्ने । प्रभावित हुनसक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सर्न आग्रह गर्ने, सघाउने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	गाउँपालिका क्षेत्र सबैमा	जोखिममा रहेका सबै समुदाय	आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, गाउँपालिका अध्यक्ष वा उपाध्यक्ष
५	खोज तथा उद्धार टोली र क्षति सर्वेक्षण टोली तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	गाउँपालिका स्तरमा, वडा स्तरमा	प्रकोपअनुसार	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति

(ख) खाद्य सुरक्षा कृषि तथा पशु क्षेत्रको पुर्वानुमानका आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति बाट विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	खाद्य विषयगत कार्य समूह
२	विपद्को समयमा खाद्य सामग्रीहरू विपद् प्रभावित स्थानमा लैजान सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने र भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरिक्षण गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिकास्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	खाद्य विषयगत कार्य समूह

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पुर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना प्राप्त भएपछि आवश्यक परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक । आपत्कालीन् योजना लागू गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात तत्कालै	गाउँपालिका स्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	स्वास्थ्य शाखा र विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू
२	विपद् प्रभावित स्थानमा लैजाने औषधी तथा उपकरण ठिक अवस्थामा भए नभएको निरिक्षण गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू
३	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन जनशक्ति र सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू

४	विपद् प्रतिकार्यको विषयक्षेत्रगत कृत्रिम घटना अभ्यास गरी कमजोरीहरूको निराकरण गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	वडास्तर र गाउँपालिका स्तरमा	मुख्य प्रकोपको आधारमा कम्तिमा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा र विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	सामाजिक विकास शाखा र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
२	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि पर्याप्त औषधि तथा प्रविधिको व्यवस्था गर्ने, तुरून्त प्रयोग गर्न सकिने गरी तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा
३	सरसफाईका लागि परिचालन हुन आवश्यक सवारी साधन, उपकरणहरू तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	सरसफाई ईकाई,
४	विपद् प्रभावित स्थानमा खानेपानी वितरण र सरसफाईका लागि परिचालित हुन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	सामाजिक विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

(ङ) आपत्कालीन शिविर व्यवस्थापन आश्रय र गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था

१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, पेश नेपाल र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
२	अवस्था हेरी गाउँपालिका क्षेत्रमा करिब १०० जनालाई अस्थायी रूपमा तीन दिनसम्म राख्न सकिने गरी आपत्कालीन आश्रय स्थल तयारी अवस्थामा राख्ने ।	तत्कालै	वडास्तर र गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोप अनुसार	गाउँपालिका , नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, पेश नेपाल र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
३	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका सामग्रीहरू तथा औजारहरू तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
४	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माण सामग्री तथा औजारहरू ढुवानीको लागि सवारी साधन, निर्माण जनशक्ति तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

(च) संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	महिला विकास शाखा, संरक्षण कार्यसमूह
२	विपद्जन्य घटनाबाट प्रभावितलाई परामर्श सेवा दिन परामर्श टोली तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	महिला विकास शाखा, संरक्षण कार्यसमूह

३	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा लैजाने सरसामानहरू (जस्तैः डिग्निटी किट र किशिरी किट) तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	महिला विकास शाखा, संरक्षण कार्यसमूह

(छ) आपत्कालीन् शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	शिक्षा शाखा, सिंजा गाउँपालिका
२	सबै विद्यालयलाई शिक्षण सामग्रीहरू सुरक्षित ठाउँमा राख्न अनुरोध गर्ने ।	समन्वयात्मक बैठक पश्चात	विद्यालय स्तरमा	प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा, सिंजा गाउँपालिका
३	विपद्को समयमा अपनाउनुपर्ने सावधानी र सुरक्षाका उपाय तथा अनुशासनका बारेमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने ।	तत्काल	विद्यालय स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
४	विपद्को समयमा पठनपाठन निरन्तर गर्न आवश्यक तयारी गर्ने ।	तत्काल	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय

(ज) शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	आपतकालिन बैठक वस्ने	सुचना प्राप्त हुना साथ	गाउँपालिका स्तरमा	सुचना प्राप्त भएको समय अनुसार विभिन्न समयमा	प्राविधिक शाखा
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	प्राविधिक शाखा, गाउँपालिका
२	अत्यावश्यक सेवा सुचारू गर्नका लागि भण्डारण गरिएका आवश्यक सामग्री तथा उपकरणहरू निरिक्षण गर्ने र दक्ष जनशक्ति तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	प्राविधिक शाखा, गाउँपालिका

३	सर्वेक्षण टोलीमा समावेश हुने व्यक्तिलाई तयारी अवस्थामा रहन अनुरोध गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	गाउँपालिका स्तरमा	प्रकोपको सिजन अनुसार	प्राविधिक शाखा, गाउँपालिका

४.५ आपत्कालीन प्रतिकार्य (कार्यविधि) योजना

कुनै पनि प्रकोपबाट सिर्जित विपद्मा प्रतिकार्य गर्नका लागि सिँजा गाउँपालिका अन्तर्गत गठित सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरू परिचालनका लागि तपशिल बमोजिमका प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू तय गरिएको छ ।

(क) आपतकालिन समग्र व्यवस्थापन, सूचना समन्वय, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क. सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	आपतकालिन बैठकको आयोजना गर्ने	पुर्वानुमान भए पछि तत्काल	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति
२	विपद्जन्य घटना हुनसक्ने यकिन भएपछि गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । प्रकोपले असर गर्नसक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा बस्न, सर्नका लागि तत्कालै अनुरोध गर्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि तत्काल	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति
३	जोखिममा रहेका समुदाय र उनीहरूको महत्वपूर्ण सम्पत्ति सामानहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्नका लागि सुरक्षा निकाय र खोज तथा उद्धार टोली/कार्यदल परिचालन गर्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि तत्काल	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति
४	विपद्मा परी घाईते भएकालाई उद्धार गर्ने र हराई रहेका व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क तयार गरी खोजी कार्य जारी गर्ने ।	विपद्को समयमा	सुरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार टोली/ कार्यदल र स्वयंसेवक
५	सर्वेक्षण टोली परिचालन भई तत्कालै घटनाको अवलोकन, निरिक्षण गर्ने र घटनाको अवस्थाको बारेमा गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिलाई जानकारी गर्ने साथै प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment-IRA) को प्रतिवेदन पेश गर्ने ।	विपद् पश्चात	सर्वेक्षण टोली
६	विपद्बाट यदि कसैको मृत्यु भएमा सो को तथ्याङ्क तथा विस्तृत लगत कायम गरी सनाखत गर्ने व्यवस्था मिलाउने, शव हस्तान्तरण गर्ने ।	विपद्को समयमा	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति

७	घटनाको परिस्थितिको आधारमा पीडित समुदायलाई सम्भाव्य थप जोखिमबाट बचाउन र सहयोग पुऱ्याउन अन्य विषयगत क्षेत्रहरू र सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने ।	विपद् पश्चात	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति
८	विस्तृत सर्वेक्षण गरी सबै विषयगत क्षेत्रहरूमा भएका क्षति, प्रभावित अवस्था र तत्काल गर्नुपर्ने कार्यहरू समेटी सुझाव सहितको प्रतिवेदन गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने ।	विपद् पश्चात	सर्वेक्षण टोली
९	समिक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक बस्ने । तयार गरिएको योजना लागू गर्ने, गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति
१०	विस्थापित भई शिविरमा बसेका, छरछिमेक वा आफन्तको घरमा आश्रय लिएका, घरगोठ पूर्ण रूपमा नष्ट भएका, आफन्त गुमाएका, घाइते भएकाहरूलाई स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने ।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति
११	विपद्को प्रकृति/अवस्था अनुसार संकटकाल घोषणा गर्नु पर्ने स्थिति भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग अनुरोध, सिफारिश गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका स्थित विपद व्यवस्थापन समिति
१२	विपद् प्रभावित स्थान कार्यसञ्चालन तथा समन्वय केन्द्र (On-Site Operation Coordination Center-OSOCC) स्थापना गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, कार्यसमूहहरू, मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरू
१३	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) गर्ने ।	विपद् पश्चात	सर्वेक्षण टोली

(ख) खाद्य सुरक्षा कृषि तथा पशु क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र. सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्काल	कृषि शाखा, सिँजा गाउँपालिका
२	विपद्बाट प्रभावित भएका व्यक्तिहरूलाई उपयुक्त खानेकुरा वितरण गर्ने ।	विपद्को पहिलो दिन	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

३	सर्वेक्षण टोलीको प्रतिवेदनको आधारमा आवश्यक खाद्य सामग्रीको व्यवस्था गर्ने र पुर्वनिर्धारित मापदण्ड बमोजिम वितरण गर्ने ।	दोस्रो दिन देखि निरन्तर	कृषि शाखा
४	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्री वितरणको लागि अपुग हुने सम्भावना भएमा तत्काल खरिद, आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने ।	तेस्रो दिन देखि निरन्तर	कृषि शाखा मार्फत गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
४.१	गाउँपालिकाको क्षमता बाहिरको अवस्था भएमा गाउँपालिकाप्रमुखले थप सहयोगका लागि जिल्ला तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा जानकारी गर्ने र सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्ने ।	विपद् घटना पछि आवश्यकता भएसम्म	गाउँपालिका अध्यक्ष वा तोकिएको अधिकारी
५	थप खाद्य सामग्रीको लागि मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकायहरूसँग समन्वय गर्ने र सहयोग उपलब्ध गर्नका लागि अनुरोध गर्ने ।	निरन्तर	कृषि शाखाले गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत
६	खाद्य सामग्री वितरणमा आईपरेका समस्या तथा चुनौतीहरूको विषयमा विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरू बीच समिक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने ।	निरन्तर	कृषि शाखा

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क. सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात	स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य कार्य समूह
२	विपद्को घटनामा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य टोली
३	विपद् प्रभावित वा अस्थायी शिविर स्थापना गरेको स्थानमा उपचार हुन नसक्ने घाईतेहरूलाई नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पताल लैजान सिफारिश गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य टोली
४	महामारी रोकथाम र व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्न शिविरमा बसेकालाई स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य टोली
५	विपद् प्रभावित स्थानमा स्वास्थ्य शिविर खडा गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य टोली
६	सुत्केरी, गर्भवती महिलाहरू, शिशु, बालबालिका तथा बृद्धबृद्धालाई आवश्यकता अनुसारको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य टोली

७	बालबालिकामा कुपोषण हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको लागि खाद्य विषयगत क्षेत्रलाई सल्लाह दिने ।	आवश्यकता अनुसार	पोषण कार्य समूह

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क. सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्कालै	प्राविधिक शाखा
२	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा शुद्ध खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा
३	विपद्का कारण सिर्जित फोहोर व्यवस्थापनको कार्य गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा
४	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि आवश्यक औषधी, व्यक्तिगत सरसफाईका लागि हाईजिन किट वितरण गर्ने र सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने ।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा

(ङ) आपत्कालीन आश्रय शिविर व्यवस्थापन र गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क. सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२	विपद् प्रभावित समुदायले निर्धारण गरेको सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी आश्रय वा वासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्काल	विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू
३	अस्थायी संरचना निर्माणको लागि थप सामग्री वा औजारहरू आवश्यक भएमा गाउँपालिका अध्यक्षसँग सरसल्लाह गरी थप परिमाण जुटाउने ।	विपद् पश्चात तत्काल	विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू
४	आवश्यक गैरखाद्य सामग्रीको व्यवस्था, वितरण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू

५	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने ।	निरन्तर	विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू

(च) संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र. सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, सिँजा गाउँपालिका
२	गर्भवती महिला, सुत्केरी महिला, बालबालिका, अपागता भएका व्यक्तिहरू र बृद्धबृद्धाको अवस्थाको आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात् पुर्वसुचना प्रणालीका आधारमा	महिला विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
३	महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी महिला, बालबालिका र अपागता भएका व्यक्तिहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूची तयार गर्ने, सामग्री जुटाउने र वितरण गर्ने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
४	विशिष्ट आवश्यकता अनुसारका सामग्री जस्तैः डिग्निटी किट (Dignity Kit) वितरण गर्ने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
५	विपद्को घटनाबाट मानसिक रूपमा प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरूलाई परिस्थितीको आँकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
६	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाइहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने ।	विपद् पश्चात् र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

(छ) आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र. सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात	शिक्षा शाखा, सिँजा गाउँपालिका

२	प्रकोपबाट प्रभावित विद्यालयहरूको सूची तयार गरी सम्बन्धित विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गुमाएका पठनपाठन्का सामग्रीहरू विवरण तयार गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
३	यदि विद्यालय ३ (तीन) दिन भन्दा बढी बन्द हुने अवस्था भएमा आपत्कालीन शिक्षाका लागि प्रवन्ध मिलाउने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
४	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक सरसामानको व्यवस्था गरी पठनपाठन सुचारू गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
५	समिक्षा बैठक बस्ने, तत्कालीन आवश्यकता अनुसार योजना गरी लागु गर्ने ।	उपयुक्त समयमा	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

(ज) **शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना**

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात	प्राविधिक शाखा, गाउँपालिका
२	भौतिक संरचनाहरू नोक्सान भई सेवा अवरूद्ध भएको स्थान पहिचान गरी तथ्याक सकलन गर्ने र तत्काल सुचारू गर्नुपर्ने सेवाहरूको प्राथमिकिकरण गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
३	सार्वजनिक सेवा अवरूद्ध भएका भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भारका लागि टोली परिचालन गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
५	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने । निष्कर्षको आधारमा थप कार्यहरू गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू

आपतकालिन अवस्थाका लागि हेलिप्याडस अवतरण गर्ने स्थान

वडा नं.	स्थान
१	मालिक मा. वि. धापा
२	चंकु चाँगा खेलकुद मैदान
३	त्रिवेणी चौर र गैरीमुल
४	दहचौर र बारे खेल मैदान
५	फोईचौर र छालाचौर
६	दात र दिलौरीचौर

विपद् पश्चात सुरक्षति आश्रयस्थल वडागत

वडा नं.	स्थान	क्षमता	कैफियत
१	सिंजा बहुमुखी क्याम्पस, मा वि धाँपा, डिग्रा प्रा. वि. र धाँपा स्वास्थ्य चौकी	५०० जना	
	चुलेल गाउँ मा. वि. आधारभुत स्वास्थ्यचौकी विष्टबाडा र वडा कार्यालयको सभाहल	२०० जना	
२	नराकोट मा. वि. महादेव मा वि गोठी पिंगी, नराकोट स्वास्थ्यचौकी	१२०० जना	

३	देवीडाँडा आधारभुत स्वास्थ्यचौकी, केदारनाथ आ वि बारे, शान्ती आ.वि तलीगोठी, सारदा आ.वि गाँडापानी	५०० जना	
४	कैलाश मा. वि फुग्र, कालिका आ.वि गोराँ, शनिगाउँ स्वास्थ्यचौकी	५०० जना	
५	जोडु मा. वि. देउती आ.वि. जनज्योती आ.वि., शान्तीजन आ.वि	५०० जना	
६	सिजा बहुमुखी क्याम्पस, मा. वि. धाँपा, डिग्रा प्रा. वि. र धाँपा स्वास्थ्य चौकी	५०० जना	

मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड (गैह्र खाद्यतर्फ)

- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र आवस्यक पर्दछ । औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तिमा पनि ४=५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री आवस्यक पर्दछ ।
- दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पुरा सेट कपडा आवश्यक पर्दछ ।
- .महिला, केटी, पुरूष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइ सम्बन्धी सामग्रीको आपूर्ति भएको ।
- मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामग्रीः एक सेट भाँडा ।
- शिविर बन्द गर्ने र बहिर्गमन रणनीति ।
- शिविर खडा गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ । जुन जमिन SPHERE मापदण्ड अनुसारको हुनुपर्छ ।
- सूचना तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत भएको हुनुपर्दछ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवम परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनुपर्दछ ।
- शिविर खडा गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको रेकर्ड ।
- नागरिक समाज तथा सान्दर्भिक समूहसँगको परामर्शमा शिविरको स्थापना ।

४.६ मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड (खाद्यतर्फ)

क) प्रभावित ब्यक्तिहरुको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ ।

१ प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्युनतम २,२०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यन्न ।

२ प्रभावित मानिसहरुको लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँच योग्य खाद्य पदार्थमा परिपुरक (Complementary) को रुपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरु पुरकको रुपमा उपलब्ध गराउने ।

३ निश्चित समुहका व्यक्तिहरुका लागि आवश्यकतालाई पुरा गर्नका लागि सामान्य अतिरिक्त परिपुरक रासनको व्यवस्था

परिच्छेद पाँच

बन्दोबस्तीका सामग्रीको उपलब्धता र आवश्यकताको लेखाजोखा

५.१. विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत रहेका सामग्रीगत स्रोत/साधनको वर्तमान अवस्था

नाम	पेस नेपाल जुम्ला	ईलाका प्रहरी कार्यालय सिँजा	सिंजा गाउँपालिका	वडा नं. १	वडा नं. २	वडा नं. ३	वडा नं. ४	वडा नं. ५	वडा नं. ६
दमकल	०	०	०	०	०	०	०	०	०
एम्वुलेन्स	०	०	१	०	०	०	०	०	०
टिपर/ट्याकटर	०	०	१	०	०	०	०	०	०
जेसीबी डोजर	०	०	१	०	०	०	०	०	०
स्काभेटर डोजर	०	०	०	०	०	०	०	०	०
त्रिपाल	७	०	०	०	०	०	०	०	०
झुल	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कम्बल	०	०	०	०	०	०	०	०	०
म्याटीक्स	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ह्याभी एअर लिप्ट ब्याग	०	०	०	०	०	०	०	०	०
प्राथमीक उपचार सामाग्री	६	०	६ सेट	०	०	०	०	०	०
पिक	०		०	०	०	०	०	०	०
पलाष्टिक बाल्टिन	०	०	६	०	०	०	०	०	०
पलाष्टिक मग	०	०	०	०	०	०	०	०	०
साबेल	११	०	६	०	०	०	०	०	०

नाईलन डोरी सुति डोरी	४००	०	४०० मिटर	०	०	०	०	०	०
फरुवा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आरा	०	०	६	०	०	०	०	०	०
गल	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ठुलो ह्यामर	०	०	०	०	०	०	०	०	०
बन्चरो	०	०	५	०	०	०	०	०	०
कटन डोरी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
लाईभ जाकेट	११	०	०	०	०	०	०	०	०
आल्मुनीयम बाल्टी	०	०	६	०	०	०	०	०	०
मेघा फोन	०		१	०	०	०	०	०	०
सेप्टी हेल्मेट	३०		१७	०	०	०	०	०	०
भिजिविलिटि भेष्ट	०	०	१५	०	०	०	०	०	०
स्टेचर	७	०	६	०	०	०	०	०	०
प्लास्टीक पञ्जा	०	०	५	०	०	०	०	०	०
रेन सुट	०	०	४	०	०	०	०	०	०
गैटी	०	०	३	०	०	०	०	०	०
बेल्चा	०	०	६	०	५	५	५	५	५
घाउ	०	०	०	०	०	०	०	०	०
हसिया	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कोदालो	०	०	६	०	०	०	०	०	०
टुमलेट	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ट्यूब	०	०	०	०	०	०	०	०	०

रेन सुज	१०		०	०	०	०	०	०	०
स्पेसल म्याटीक्स	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आल्मुनीयम सिढी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
हेड लाईट	०	०	०	०	०	०	०	०	०
बन्चीरुप	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रुईस्ट ब्याग	०	०	०	०	०	०	०	०	०
थ्रो ब्याग	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फुट पम्प	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मेटल टयाकं बाकस	०	०	१	०	०	०	०	०	०
ह्याण्ड माईक	०	०	१	०	०	०	०	०	०
अग्नी सामक यन्त्र	७	०	१	०	०	०	०	०	०
गमगुट	५	०	२	०	०	०	०	०	०
रेनकोट	०	०	०	०	०	०	०	०	०
हाड पञ्जा	०	०	५	०	०	०	०	०	०
हथौडा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
साईरन	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कृतीम गन	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घन्टी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जुत्ता	०	७	०	०	०	०	०	०	०
चटाई	०	०	०	०	०	०	०	०	०
Wire Cutter	०	०	०	०	०	०	०	०	०

Fire Rack Hoe	८	०	०	०	०	०	०	०	०
Light Jacket	३०	०	०	०	०	०	०	०	०

५.२ अन्य आवश्यकताहरु

सिंजा गाउँपालिका अर्न्तगत विपद प्रतिकार्यका लागि थप आवश्यक पर्ने सामग्रीको विवरण निम्न अनुसार उल्लेख गरिएकोछ जसका लागि आवश्यक रकम विपद व्यावस्थापन कोष सिंजा गाउँपालिका बाट वा अन्य सहयोगी दातृ संस्थाबाट खर्च गरिने छ ।

क.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	कैफियत
१	रबर बुट -(बुट जुता)	सेट	१०	
२	सिटि	सेट	२०	
३	हाते माइक	सेट	१०	
४	साइरेन	सेट	२	
५	स्ट्रेचर	सेट	१०	
६	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	वटा	१०	
७	रवरको पञ्जा	सेट	१०	
८	थ्रो व्याग	वटा	१	
९	प्राथमीक उपचार किट (सानो)	सेट	२०	
१०	खन्ती (सव्वल)	वटा	१०	
११	वेल्चा	वटा	१०	
१२	गैंती	वटा	१०	
१३	एयर लिफ्ट व्याग	वटा	१	
१४	सेफ्टी भेष्ट	वटा	२०	
१५	हेड लाईट	वटा	२०	
१६	त्रिपाल	वटा	५०	
१७	रवर म्याट्रेस	वटा	५०	

१८	वाल्टी	वटा	५०	
१९	सेल्टर किट	वटा	२	
२०	ईन्धनवाट चल्ने ज्याकह्याम्मर	वटा	१	
२१	खानेपानि ट्यांकी (५०० लिटर)	वटा	१	
२२	ईन्धनबाट चल्ने आरा	वटा	१	
२३	फ्लोरिस्सेन्ट ज्याकेट	वटा	१०	
२४	आगो निभाउने यन्त्र	वटा	५	
२५	घन	वटा	१०	
२६	फरुवा	वटा	१०	
२७	हँसिया	वटा	१०	
२८	व्हील चेएर	वटा	१	
२९	तस्ला	वटा	१०	

५.३ अनुमानित लागत

क्र.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	अनुमानित लागत
१	रबर बोट	सेट	१	४५०००
२	सिटि	सेट	२०	४००
३	हाते माइक	सेट	१०	१००००
४	साइरेन	सेट	२	५०००
५	स्ट्रेचर	सेट	१०	२००००
६	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	वटा	१०	२०००
७	रवरको पञ्जा	सेट	१०	५००
८	थ्रो व्याग	वटा	१	१०००
९	प्राथमीक उपचार किट (सानो)	सेट	२०	२००००

१०	खन्ती (सव्वल)	वटा	१०	५०००
११	वेल्चा	वटा	१०	५०००
१२	गैंटी	वटा	१०	२०००
१३	एयर लिफ्ट व्याग	वटा	१	२५०००
१४	सेफ्टी भेष्ट	वटा	२०	४०००
१५	हेड लाईट	वटा	२०	४०००
१६	त्रिपाल	वटा	५०	१२५०००
१७	रवर म्याट्रेस	वटा	५०	२५०००
१८	वाल्टी	वटा	५०	१००००
१९	सेल्टर किट	वटा	२	१००००
२०	ईन्धनवाट चल्ने ज्याकह्याम्मर	वटा	१	४५००
२१	खानेपानि ट्यांकी (५०० लिटर)	वटा	१	४५००
२२	ईन्धनबाट चल्ने आरा	वटा	१	२५००
२३	फ्लोरिस्सेन्ट ज्याकेट	वटा	१०	२०००
२४	आगो निभाउने यन्त्र	वटा	५	२२५००
२५	घन	वटा	१०	३०००
२६	फरुवा	वटा	१०	१५००
२७	हँसिया	वटा	१०	२०००
२८	हुइल चियर	वटा	१	२५००
२९	तस्ला	वटा	१०	१५००

५.४ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि

स्थानीय विपद् व्यवस्थापनमा आईपर्ने खर्चहरूका लागि सिंजा गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रहरूले विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि पेश गरेको योजना स्वीकृत भएपछि स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत बजेट रकम माग गर्नेछन् ।

योजना कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट वा विपद् व्यवस्थापन कोषबाट वडाको हकमा सम्बन्धित वडा कार्यालय मार्फत् र कार्यालय मार्फत् विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि रकम उपलब्ध गराइनेछ । गाउँपालिकाको क्षमताले नभ्याउने कामको लागि कर्णाली प्रदेश सरकार वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत् संघीय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ । साथै विपद् व्यवस्थापन कोष बृद्धिका लागि विभिन्न मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य गरी सहयोग आदानप्रदान गरिनेछ ।

५.५ अन्य निकायहरु सँगको समन्वय र सहकार्य

स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल कार्यका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, छिमेकी तथा अन्य जिल्लाहरु र स्थानीय तहका साथै विभिन्न संघसंस्थासँग सहयोग आदान प्रदान गरिनेछ । यस्तो सहयोग विशेषगरी बाढी, पहिरो, भुकम्प र आगलागीको समयमा प्रतिकार्यका लागि दमकल, एम्बुलेन्स तथा अत्यावश्यक मानवीय सहायता सामग्रीको उपयोगमा केन्द्रीत हुनेछ । अन्य किसिमका थप सहयोग आदानप्रदान गर्न कार्यपालिकाले अन्य स्थानीय तहहरुसँग आवश्यक समझदारी वा सम्झौता गर्न सक्नेछ । नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्लास्थित गैह्र सरकारी निकाय तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी थप स्रोत परिचालन गरिनेछ । जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग विपद् सम्बन्धी सूचना आदानप्रदान गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

५.६ लैंङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिले विपद प्रतिकार्यलाई समावेशी र प्रतिकार्यका लागि गरिने सम्पुर्ण क्रियाकलापहरुमा जलवायु उतथानशिल, लैंङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई उच्च महत्व दिएर प्रतिकार्यको पुर्वतयारीका गतिविधी देखि नै समावेशीकरणका लागि सबैको समान सहभागीता सुनिश्चित गरिनेछ । विशेष गरि संरक्षण विषयगत क्षेत्रलाई प्रभावकारी तुल्याईनेछ भने राहत वितरण तथा आवास व्यवस्थापनका कार्यहरु संचालन गर्दा लैंङ्गिक समनता लाई सुनिश्तिता गरिनेछ ।

५.७ योजना अनुगमन मुल्याकन तथा सिकाई

यस स्थानीय विपद् पुर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको कार्यान्वयन मार्फत सिंजा गाउँपालिकामा तपशिलमा उल्लेख गरिए अनुसारको सुचकहरु तय गरि त्यसका लागि न्युनतम आधार रेखा तयार गरि लक्ष्य समेत निर्धारण गरिएको छ ।

क बिपदु पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुगमनका लागि सूचक तथा लक्ष्यहरु

क्र.स.	सूचकहरु	भए	नभएको
	सामान्य पूर्वतयारीको लागि		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	स्थानीय आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र संचालन भएको		

	खोज उद्धार तथा राहात सामाग्री भण्डारण मौज्दात रहेको		
	वडामा सामुदायिक उद्धारक तयार भएको		
	बिपद् सम्बन्धित सुचना पालिकाको बेभसाईडमा अपडेट गर्ने गरेको		
	प्रत्येक वडामा आपतकालिन अवस्थाकालागि हेलिप्याड निमार्ण भएको		
	बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बार्षिक रुपमा अद्यावधिक भएको		
१	**आपतकालिन समग्र सुचना समन्वय,खोज तथा उद्धार**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार सामाग्रीको विवरण		
	समन्वय बैठकको निर्णय पुस्तिका		
	वडा तहको खोज उद्धार कार्यदलहरुको विवरण		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	खोज उद्धार कार्यको विवरण		
	खोज उद्धार टोलीको परिचालन		
	आकस्मिक बैठकको निर्णय पुस्तिका		
२	**खाद्य सुरक्षा,कृषि तथा पशु**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	कम्तिमा ५० परिवारलाई पुग्ने विउविजनको तयारी		
	कृषि सामाग्रीको ब्यवस्थापन		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	कृर्षिमा भएको क्षेतिको लागत		
	कृषक लाई वितरण गरिएको खाद्यान्नको विवरण		
	मौषम अनुसार विउविजन गरिएको विवरण		
३	**स्वास्थ्य तथा पोषण**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	प्रत्येक वडामा तालिम प्राप्त प्राथमिक उपचारको टिम		
	स्वास्थ्य संस्थामा राखिउको औषधीको स्टकको अद्यावधिक		
	स्वास्थ्य संस्थाहरको आपतकालिन योजना		
	ERT टिमको अध्यावधिक		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	प्राथमिक उपचार सेवा प्राप्त गरेको जनसंख्या		
	पोषणयुक्त खानेकुरा उपलब्ध भएको जनसंख्या		
	स्वास्थ्य क्षेत्रको पुर्नस्थापना तथा पुननिमार्ण योजना		
४	**खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		

	आपतकालिन सरसफाइ र स्वच्छता सम्वन्धि सामाग्रीको भण्डारण		
	पहिचान गरिएका आपतकालिन आश्रयस्थलमा खानेपानी आपुर्तिको श्रोत र माध्याम तयार गरिएको		
	सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धि सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु तयार भई प्रसारण गरिएको		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	मापदण्ड अनुसार खानेपानी उपलब्ध भएको परिवार		
	प्रभावित समुदाय तथा आश्रयस्थल मापदण्ड अनुसारको सरसफाइको प्रबन्ध		
५	**आपतकालिन शिबिर ब्यवस्थापन तथा गैह्र खाद्य सामाग्री**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	कम्तिमा ५० परिवारलाई पुग्ने गैह्र खाद्य सामाग्रीको भण्डारण		
	सप्लायर्स सम्म आपतकालिन अवस्थाका लाई स्टेडवाई सम्झौता		
	वडाहरुमा आपतकालिन अवस्थाका लागि आश्रयस्थलका लागि ठाँउको पहिचान		
	अस्थायी आश्रयस्थलको लागि भवन निमार्ण भएको वा आश्रयस्थल सामाग्रीहरुको बन्दोबस्त भएको		
	आपतकालिन प्रयोजनका लागि यातायात संचार तथा बन्दोबस्तिका सामाग्रीको ब्यवस्था		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	विपद्वाट बिस्थापित परिवारलाई अस्थायी आश्रयस्थल उपलब्ध गराएको विवरण		
	प्रभावित परिवारलाई राहात सामाग्री उपलब्ध गराएको विवरण		
	प्रभावित परिवारलाई राहात सामाग्री उपलब्ध गराएको विवरण		
	नगद सहायता प्राप्त गरेका परिवारको विवरण		
६	**संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	मनोविमर्श सेवा प्रदान गर्ने ब्यक्तिको पहिचान		
	संरक्षणका लागि षेत्र निर्धारण		
	न्यानोकपडा ,पारिवारिक सुरक्षाका सामाग्रीको बन्दोबस्ति		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	मनोपरामर्श सेवा प्रदान गरिएको परिवारको सुचना		

	संरक्षण सामाग्री वितरण गरिएको परिवारको संख्या		
	संरक्षण कलष्टर योजना		
७	**आपतकालिन शिक्षा**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	शिक्षा क्षेत्रको सिकाई निरन्तरता योजना तयार भएको		
	बिद्यालय सुरक्षा सम्वनिध विदालय व्यवस्थापन समिति र प्रअलाई अभिमुखिकरण गरिएको		
	सबै बिदालयमा विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदल गठन भएको		
	बिद्यालयमा नियमित घटना अभ्यास		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	अस्थायी सिकाईकेन्द्रको विवरण		
	बैकल्पिक सिकाइ संचालन भएको विवरण		
	शिक्षा क्षेत्रको पुनर्निमाण योजना		
८	**शिध्र पुर्नलाभ**		
	पूर्वतयारीका सूचकहरु		
	पहिचान गरिएका आश्रयस्थलमा सडक खोपानी सरसफाइ पूर्वाधार तयार भएको		
	प्रत्येकवडामा आपतकालिन प्रयोजनको लागि हेलिप्याड निमार्ण भएको		
	पूर्वाधारहरु बिपद् जोखिमवाट सुरक्षित बनाइएको		
	प्रतिकार्यका सुचकहरु		
	बिपद्वाट क्षति भएका पूर्वाधारको ममर्त भएको		
	जीविकोपार्जन सहायता प्राप्त गरेका परिवारको विवरण		
	क्षेत्रगत पुनर्स्थापना तथा पुनर्निमाण योजना		
	पुनर्निर्माण कार्यको प्रगति विवरण		

५.८ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

यस सिंजा गाउँपालिका स्तरिय स्थानिय विपद पुर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनालाई प्रत्येक वर्ष मनसुन पश्चात समिक्षा गरिने छ । यसरी गरिने समिक्षामा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन, विषयगत क्षेत्रहरु लाई समेटेर मार्गदर्शन तथा कार्यमा सहजताका सन्दर्भमा छलफल तथा सम्भावित विपदका कारण हुन सक्ने मानविय तथा आर्थिक क्षति न्युनिकरणमा यस योजनाले कत्तिको सहजता

पुर्‍यायो र सुधारका पक्षहरु समेत समेटेर पालिका विषय गत क्षेत्रहरुको सक्रियतामा यसले पुगाउन सकेको योगदानका बारेमा छलफल गरिने छ ।

क्षमता विकास

स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका विषयगत क्षेत्र तथा क्षेत्रगत निकायहरुको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरू गरिनेछ ।

(क) विषयगत क्षेत्रहरूलाई उक्त क्षेत्रसँग सम्बन्धित आवश्यक अभिमुखीकरण, तालिम, अभ्यास गर्ने ।

(ख) विपद प्रतिकार्य दल - खोज तथा उद्धार, पूर्व सुचना संग सम्बन्धीत जल तथा वर्षा मापक हरु र सरोकारवालाहरुको क्षमता वृद्धि गरिने छ ।

(ग) बिषयगत क्षेत्रको क्षमतावृद्धि र आपतकालिन अवस्थाको पूर्वतयारीका लागी वर्षको एक पल्ट नमुना अभ्यासहरु संचालन गरिने छ ।

५.१०यस सिंजा गाउँपालिका स्थानिय विपद पुर्वतयारी तथा जलवायु उत्थानशिल योजनालाई प्रर्त्यक बर्ष मसान्त भित्र पुनरावलोकन र अद्यावधिक गरिने छ । यसरी अद्यावधीक गर्दा विगतका सिकाई तथा असल अभ्यासलाई समेत दस्तावेजीकरण गरि ब्यवस्थापन गर्न सहयोग गरिने छ ।

५.११ विपद्को समयमा राहत सहयोग प्रदान गर्ने मापदण्ड

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
क्रं. सं.	**विवरण**	**मापदण्ड**	**कैफियत**
१	चामल	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम,	विस्थापितलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिने छ
२	द्याल	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम	
३	वनस्पति तेल	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.लि.	
४	नुन	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम	

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको गैरखाद्य किट			
क्रं. सं.	**विवरण**	**मापदण्ड**	**कैफियत**
१	आपतकालीन आबास	✓ औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र	

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
		✓ औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४५ मिटरको डोरी सहितको प्लासिटक सिट र सहायता सामग्री	
२	कम्बल	परिवारका सवै सदस्यहरुलाई पुग्ने गरी	
३	लुगा कपडा	दुई वर्ष सम्मका बालबालिकाका लागि कम्तीमा पनि	
		महिला, पुरुष, बालबालिका, युवाहरूको लागि कम्तीमा	

गैरखाद्य सामग्री विवरण/परिमाण - प्रति घरपरिवार (६ जना)

क्र.स.	सामग्रीका नाम	थान/मिटर	विवरण
१	कम्बल	२ थान	५० प्रतिशत उनी (उलन)
२	त्रिपाल	१ थान	१२ फिट चौडाई १८ फिट लम्बाइ/५ केजी
३	भाडाकुँडा	१ सेट	१. ठूलो डेक्ची १ वटा २. सानो डेक्ची १ ३. कराई १ ४. थाली ३ ५. कप २ ६. डाडू १ ७. पनियो १ ८. गिलास २
४	प्लासिटक बाल्टी	१	१५ लिटरको ढक्कन सहित वा जर्किन
५	ज्ग	१	१ लिटरको
६	प्याक गर्ने व्याग (बोरी)	१	प्लास्टिक
७	जिन कपडा	५ मीटर	कालो वा निलो
८	छिट कपडा	५ मीटर	कालो वा निलो
९	पाप्लिन कपडा	६ मीटर	कुनै पनि रंग
१०	पिन्ट भएको जनाना धोती	२	कुनै पनि रंग
११	मर्दाना धोती वा लुंगी	१ थान	कुनै पनि रंग
१२	कालो प्लास्टिक	१ थान	१० फिट चौडाइ र १२ फिट लम्बाइ

वाल केन्द्रित सामग्रीहरुको विवरण

क.सं.	सामग्रीहरुको नाम	न्यूनतम परिमाण	क.सं.	सामग्रीहरुको नाम	न्यूनतम परिमाण
१.	बेवीकम्मल	१ थान	४	डिटोल सावुन	१ वटा
२.	रंगीन फलाटीन कपडा	१.५ मीटर	५.	कचौरा र चम्चा	१ सेट
३.	भोटो, सुरुवाल बेवीक्याप	१ सेट	६	बेबी मोजा	२ जोर

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको किट ९ष्तо	
स्वास्थ्य सरसफाई सामग्री	**अतिरिक्त सामग्री**

<table>
<tr><th>क.स.</th><th>सामग्रीका नाम</th><th>थान/मिटर</th><th>विवरण</th></tr>
<tr><td colspan="3">▪ १० - २० लि. पानी बोक्ने भाडा प्रति घरधुरी १
▪ १० - २० लि. पानी संचय गर्ने भाडा प्रति घरधुरी १
▪ नुहाउने साबुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २५० ग्राम
▪ लुगाधुने सावुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २०० ग्राम
▪ महिनाबारी भएको समयमा प्रयोग गर्ने कपडा</td><td>▪ दंतमन्जन - ७५/१०० ग्राम
▪ दंत ब्रस - १
▪ सेम्पु २५० मी.लि.
▪ जिउमा लगाउने तेल/लोसन २५० मि.लि. प्रति वच्चा २ वर्षसम्म
▪ दाह्री काट्ने ब्लेड/मेसिन
▪ महिलाका लागि भित्री कपडा
▪ काइयो, नेल कटर</td></tr>
<tr><th colspan="3">पानीको परिमाण</th><th>धारा</th></tr>
<tr><td colspan="3">▪ २.५ - ३ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन - खान र पिउन
▪ २ - ६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन - सामान्य सरसफाईका लागि
▪ ३ - ६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन - खाना पकाउन
▪ ७.५ - १५ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन सामान्य आवश्यकता</td><td>▪ अपांङ्गता मैत्री
▪ वातावरण, प्रकोप मैत्री
▪ प्रतिधारा २५० व्यक्ति
▪ प्रतिहातेकल ५०० व्यक्ति
▪ प्रतिइनार ४०० व्यक्ति
▪ पानी सकलनका लागि हिड्ने दुरी ५०० मिटर
▪ पानी सकलनका लागि पर्खिन समय ३० मिनेट</td></tr>
<tr><th colspan="4">शौचालय</th></tr>
<tr><td colspan="3">▪ पानीको स्रोतभन्दा टाढा ३० मिटर
▪ पानीको सतहभन्दा १.५ मि. माथि
▪ २० जनालाई - १ शौचालय</td><td>▪ घरभन्दा ५० मि.भन्दा टाढा हुनु हुदैन ।
▪ महिला पुरुषलाई भिन्ना भिन्नै (३:१)</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="4">स्फेयर मापदण्ड बमोजिम पोषणयुक्त खाना</th></tr>
<tr><th>क.स.</th><th>खाद्य सामग्री</th><th>ग्राम</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>१.</td><td>अन्न</td><td>४००</td><td rowspan="5">▪ २,१०० किलो क्यालोरी प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन
▪ १० % प्रोटिनबाट
▪ १७ % चिल्लो पदार्थबाट
▪ पर्याप्त सूक्ष्म पोषण</td></tr>
<tr><td>२.</td><td>दाल, गेडागुडी</td><td>६०</td></tr>
<tr><td>३.</td><td>तेल</td><td>२५</td></tr>
<tr><td>४</td><td>पोषण पिठो</td><td>५०</td></tr>
<tr><td>५.</td><td>चिनी</td><td>१५</td></tr>
</table>

क.स.	सामग्रीका नाम	थान/मिटर	विवरण
६.	आयो नुन	५	
७.	हरियो ताजा तरकारी, फलफूल	-	
८.	आवश्यक मसला	-	
	प्रतिदिन कुल तौल (ग्राममा)	५५५	
	शक्ति किलो क्यालोरी	२११३	

परिच्छेद छ. आपतकालिन शिक्षा प्रवर्धन

सिंजा गाउँपालिकाको विपद् जोखिम र विगतका घटनाका आधारमा शिक्षा क्षेत्रको समग्र आपतकालिन शिक्षा प्रतिकार्यको विश्लेषण गरिएको छ ।

६.१ आपतकालिन तथा संकटपुर्ण अवस्थामा शिक्षाका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु

सि.न.	मुख्य क्षेत्र	मुल सिद्धान्तहरु	गतिबिधि तथा मुख्य नतिजा	मुख्य जिम्मेवार
१	प्राकृतिक प्रकोप ब्यबस्थापनका लागि पुर्वतयारी सम्बोधन पुर्नउत्थान	अधिकारमा आधारित	संकटासंन्नताको मुल्याकन	गाउँ पालिका
		समता र समावेशीता	पुर्व तयारी	गाउँ पालिका
		पहुँच	स्थानीयकृत योजना	गाउँ पालिका
		न्याय	सचेतना तथा तालिम	गाउँ पालिका
		गुणस्तर र शुशासन	उत्थानशिल पुर्वाधार बिकास	गाउँ पालिका
		दक्षता	तत्काल संम्बोधन तथा प्रतिकार्य संयन्त्र	गाउँ पालिका
			पुर्न उत्थान सुदृढ निर्माण	गाउँ पालिका
२	महामारीको समयमा स्वास्थ्य उपचार सहित शिक्षाको ब्यबस्थापन र सेवा प्रवाह तथा सिकाई निरन्तरता	स्वास्थ्य पहिलो प्राथमिकता	जनचेतना	गाउँ पालिका
		खाद्य सुरक्षा	पुर्व तयारी	गाउँ पालिका
		सिकाई समावेशि अवसर र सहभागिता	सेवा प्रवाह पुर्नत्थान बैकल्पिक सिकाई	गाउँ पालिका
३	युद्ध, सामाजिक द्वन्द, हिंसा, बसाईसराईको अवस्थामा पनि आभारभुत आवश्यकताको पुर्ति सहित सिकाईको निरन्तरता	बालबालिका शान्ति क्षेत्र	राजनितिक तथा सामाजिक समभ्कदारी र घोषण	गाउँ पालिका
		बालबालिकालाई पहिलो प्राथमिकता	आचार संहिता कार्यान्वयन	गाउँ पालिका
		लैङ्गिकता तथा अपाङ्गता र सामाजिक समावेशिता	बिद्यालय र वडामा सुरक्षित सिकाई कार्य समुह	गाउँ पालिका
			सुरक्षित खानेकुरा र बास	गाउँ पालिका
			मनोसामाजिक सहयोग	गाउँ पालिका

			सिकाईको निरन्तरता	गाउँ पालिका
			बिद्यालयको प्रणालीगत सुधार र क्षमता बिकास	गाउँ पालिका

६.२ विद्यालयको बिवरण

सिजाँ गाउँपालिका अन्तर्गतका बिद्यालयहरुको बिवरणका साथै आपतकालिन अवस्थामा बैकल्पिक प्रतिकार्य योजना समाबेश गरिरएको छ ।

क्र. स.	बिद्यालयको नाम	छात्रा	छात्र	जम्मा संख्या	शिक्षक संख्या	कक्षा कोठा संख्या	बिपदको बेला पठनपाठन निरन्तरताको लागि बैकल्पिक स्थान	प्र. अ. को नाम	सम्पर्क नं.
१	श्री भैरव मा.वि. नराकोट ३ जुम्ला	२५८	२५७	५३३	२७	२०	कालसिल्ता थान	मान बहादुर रोकाया	9868382408
२	श्री मालिका मा.वि.धापा २ जुम्ला	३३३	३५२	६८५	२२	२५	लम्फेरामाडु	परेक राज खत्री	9848312735
३	श्री मा.वि. जोडु ६ जुम्ला	१५९	१४०	२५९	९	१२	भियार थान	सिंह बहादुर बुढा	9867473425
४	श्री मा.वि. चुलेलगाउँ २ जुम्ला	११५	१२५	२४०	९	२५	बिध्यालयको खाली मैदान	जयलाल खत्री	9868307221
ध	श्री महादेव मा.वि. गोठिपिंगी ३ जुम्ला	११३	८०	१९३	९	१५	गैरीमुल	कृष्ण बहादुर शाही	9848312604
६	श्री शारदा आ.वि. गाडापानिवाओ ४	१००	१०४	२०४	७	१२	दुधपिन्याचौर	बिश्वराज श्रेष्ठ	9868389224
७	श्री केदारनाथ आ.वि.बारे ४ जुम्ला	८७	७२	१५९	७	१२	बारे खेलमैदान	शुक बहादुर बुढा	9869459414
८	श्री जनज्योती आ.वि. रुँगा ६ जुम्ला	५३	५०	१०३	६	१२	बल्लाल चौर	नरेन्द्र रोकाया	9866528329
९	श्री कालिका आ.वि. गोरा ५ जुम्ला	१०३	८८	१९१	८	१८	फाइचौर	मांगली शाही	9869980725
१०	श्री देउती आ.वि. भाड्गाउँ ६ जुम्ला	७८	७५	१५३	८	१५	दिलौरी चौर	मान बहादुर बुढा	9864303441
११	कैलाश मा.बि. फुङ्ग	२३६	२००	४३६	२२	२५	फाइचौर	बिष्णुलाल रोकाया	987776876
१२	कालिका आ.बि.बिस्टबाडा	२५	३८	६३	४	१०	खस संग्रालय	गणेश सिम्खाडे	9848312540
१३	फुटाशिलि आधारभुत बिद्यालय	१०३	८८	१९१	८	१०	बालक्लबको भवन	मायाराम धिताल	9768214625
१४	देउराली रत्नलाल आ.बि.	४०	३२	७२	३	१२	प्यालचौर	भुवन उपाध्याय	9848312290
१५	श्री चन्द्रसुर्य आ.वि. भुली ४ जुम्ला	११	१२	२३	३	४	बायुउर्जा	बिअरुपा बुढा	
१६	श्री शान्तिजन आ.वि. काँडागाउँ ६	६०	३९	९९	६	८	बल्लाल चौर	मान बहादुर रोकाया	9868487200
१७	श्री जनता आ.वि. शनिगाउँ ५ जुम्ला	२०	२८	४८	३	३	फोइचौर	बिर बहादुर बुढा	9844776668
१८	श्री शान्ति आ.वि. तलिगोठी ४ जुम्ला	४५	४७	९२	३	८	सल्यानी खेलमैदान	बल बहादुर बुढा	9848314580
१९	श्री कुलदेवमाडु आ.वि.प्याकुरेवाडा १	२९	३८	६७	३	६	बिध्यालयको खाली जमिन	निर्मला गिरी	9848314728
२०	श्री मन सामुदायिक आ.वि. गोरा ५	४७	४३	९०	३	६	फोइचौर	शिपलाल रोकाया	9748485183
२१	श्री महादेव आधारभुत विद्यालय स्याउले	५	५	१०	१	१	स्याउले चौर	लंक जि.सि.	9848061793
२२	रोप्नी आ.बि.रनुखाना	१५	२१	३६	३	६	रनुखाना सामुदायिक भवन	जय शंकर चौलागाई	9762316383

६.३ पालिकाको आपतकालिन बिद्यालय पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्रस	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	अनुमानित लागत	मूख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य	
१	विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सुरक्षित विद्यालय सम्बन्धी विषयवस्तु नियमित छलफलमा राख्न लगाउने ।	लागत लाग्दैन	वडा कार्यालय		-	दुई महिना
२	विद्यालयमा आकस्मिक कोष स्थापना र संचालन गर्ने ।	वर्षेनी २० हजार संकलन गर्ने	गाउँ पालिका		संघसंस्था	३ महिना भित्र
३	विद्यालयमा सुरक्षित विद्यालय सम्पर्क शिक्षक र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क शिक्षक तोक्ने ।	लागत लाग्दैन	विविव्यस			भैसकेको
४	विद्यालयमा प्राथमिक उपचार र खोज उद्धार सामग्रीको व्यवस्था गर्ने ।	५० हजार	वडा कार्यालय	१० हजार	गाउँपालिका र संघसंस्था	६ महिना भित्र
५	आपत्कालीन स्थानान्तरण नक्सा तयार गरी विद्यालयमा राख्ने र शिक्षक विद्यार्थीहरुलाई सो बारे अभिमुखीकरण गर्ने ।	५ हजार	गाउँ पालिका	५ हजार	गैरसरकारी संस्थाहरु	भैसकेको
६	विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समिति र विभिन्न विषयका कार्यदलहरुको गठन, पुनर्गठन गर्ने ।	थप लागत लाग्दैन	गाउँ पालिका	विद्यालय		निरन्तर
७	बाल क्लव र कार्यदलका सदस्यहरुलाई सुरक्षित विद्यालय सम्बन्धी तालिम दिने ।	५० हजार	गाउँ पालिका	विव्यस	गाउँपालिका र संघसंस्था	
८	हरेक वर्ष कम्तिमा २ पटक भूकम्प र १ पटक अन्य प्रकोपको कृत्रिम घटना नमुना अभ्यास- Mock Drill) गर्ने गराउने ।	थप लागत लाग्दैन	गाउँ पालिका		गाउँपालिका र संघसंस्था	वर्षमा ४ पटक
९	आपत्कालीन सहायता गर्ने निकायहरु, नजिकमा उपलब्ध हुने सवारी साधनहरु र एम्बुलेन्सको सम्पर्क नम्वर अद्यावधिक राख्ने (अनुसूची १४ को सूची अनुसार)	थप लागत लाग्दैन	गाउँ पालिका		गाउँपालिका र संघसंस्था	
१०	सुरक्षित विद्यालय कार्ययोजनाको बार्षिक रुपमा पुनरावलोकन गरी विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गर्ने ।					
११	आपतकालीन समयमा विद्यालय संचालन गर्नको लागि अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण गर्नको लागि उपयुक्त स्थानको पहिचान गरी राख्ने ।	थप लागत लाग्दैन	विविव्यस			तत्काल

१२	आपकालीन समयमा अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण गर्नको लागि आबश्यक पर्ने काठ, बाँस, त्रिपाल आदिको स्रोत पहिचान गरी आवश्यक पर्दा लिन सक्ने गरी समझदारी गर्ने ।	थप लागत लाग्दैन	विविव्यस			तत्काल

६ ४ पालिकाको बालसंरक्षण तथा विद्यालय शान्तिक्षेत्र कार्ययोजना

क्रम	जोखिमका तत्वहरु	बालसंरक्षणका कृयाकलापहरु	अनुमानित लागत	अध्यक्षजिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
					आन्तरिक	बाह्य	
१	बाल यौन दुर्व्यवहार	बाल यौन दुर्व्यवहार सम्बन्धी रिपोर्टिंग र परामर्शको प्रकृया तय गर्ने । जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । यौन शिक्षा, सचेतनाका कार्यक्रमहरु गर्ने । "नाइ, भाग र भन" को लागि बालिकाहरुलाई तम्तयार गराउने।	धेरै रकम नलाग्ने विद्यालयको कार्यक्रममा समावेश गर्ने	गाउँ पालिका			तत्काल
२	बाटोमा हुनसक्ने जोखिम	समान व्यवहारको लागि, शिक्षक, अभिभावकलाई सचेत गराउने ।	वार्षिक १० हजार	गाउँ पालिका	१० हजार		नियमित
३	विद्यालय शान्तिक्षेत्र	हेल्लो अभिभावक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	५ हजार	गाउँ पालिका	५ हजार		३ महिना भित्र
४	आपतकालीन अवस्थामा बाल संरक्षण	विशेष गरी विद्यार्थी संगठन तथा राजनीतिक दलहरुसंग विद्यालय शान्तिक्षेत्रका विषयमा अन्तरक्रिया गर्ने । विद्यालयलाई शान्ति क्षेत्र बनाउन आचार संहिता निर्माण गरी विद्यालय हाताभित्र सबैले देख्ने गरी राख्ने ।	थप लागत नलाग्ने	गाउँ पालिका		वडा कार्यालय	६ महिना भित्र
५	आपतकालीन अवस्थामा बाल संरक्षण	विद्यालय हातामा आपत्कालीन अवस्थाको लागि अभिभावक सम्पर्क कक्ष तोक्ने ।	थप लागत नलाग्ने	गाउँ पालिका		वडा कार्यालय	३ महिना भित्र

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ : स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको नामावली

क्र.स	नम	पद	प्रतिनिधित्व गरेको संस्था
१	श्री पूण प्रसाद धिताल	अध्यक्ष	गाउँपालिका अध्यक्ष
२	श्री सितली रोकाया	सदस्य	गाउँपालिका उप अध्यक्ष
३	श्री हरिनन्द आचार्य	सदस्य	वडाध्यक्ष - १
४	श्री तिर्थ वड	सदस्य	वडाध्यक्ष - २
५	श्री सुरथ बहादुर रावत	सदस्य	वडाध्यक्ष - ३
६	श्री रन्जित बुढा	सदस्य	वडाध्यक्ष - ४
७	श्री कृष्ण बहादुर रोकाया	सदस्य	वडाध्यक्ष - ५
८	श्री लाल बहादुर बुढा	सदस्य	वडाध्यक्ष - ६
१०	श्री गोविन्द शर्मा	सदस्य	नेपालि काग्रेस
११	श्री नन्दराम रोकाया	सदस्य	नेकपा एमाले
१२	श्री नविन शर्मा	सदस्य	नेकपा माओवादी
१३	श्री मिनेस खत्री	सदस्य	नेकपा ए समाजवादि
१४	श्री पदम बहादुर भण्डारी	सदस्य	सिँजा गाउँपालिका प्र .प्र.अधिकृत
१५	श्री ललितजंग रोकाया	सदस्य	स्वास्थ्य शाखा
१६	श्री बसना बुढा	सदस्य	महिला तथा वालवालिका शाखा
१७	श्री शंकर धिताल	सदस्य	शिक्षा शाखा
१८	श्री उमेश बुढा	सदस्य	स्थानीय पत्रकार (पत्राकार महासंघ)
१९	श्री कालि बहादुर मल्ल	सदस्य	ईलाका प्रहरी कार्यालय सिँजा जुम्लाा
२०	श्री हरीकृष्ण हमाल	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा सिँजा
२१	श्री विजयराम राना	सदस्य	उधोग वाण्ज्यि संघ
२२	श्री बुदिमल रावत	सदस्य	सधं संस्था प्रतिनिधि
२३	श्री दिपराज रोकाया	सदस्य सचिव	बिपद् ब्यवस्थापन शाखा (सर्म्पक ब्यक्ति)

अनुसूची २. प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा समिति

क्र.सं.	निकाय ,शाखा,संस्था	टोली	सर्म्पक ब्यक्ति	सर्म्पक नम्वर
१	गाउँपालिका प्रबक्ता	संयोजक	तिर्थ वड	
२	प्रशासन शाखा	सदस्य	कृष्टीना रावल	
३	विपद् ब्यवस्थापन फोकल ब्यक्ति	सदस्य	दिपराज रोकाय	
४	ईलाका प्रहरी कार्यालय	सदस्य	कालि बहादुर मल्ल	
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा सिँजा	सदस्य	देवल सिह रावल	

६	पेस नेपाल	सदस्य	हेमराज भट्ट	
७	सुचना प्रविधि अधिकृत	सदस्य सचिव	धर्मेन्द्र शर्मा	

अनुसूची ३. विषयक्षेत्रगत कार्यसमूहहरूको विवरण (परिच्छेद २ सँग सम्बन्धित)

विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरूको हालको विवरण ।

(क) आपतकालिन समग्र व्यवस्थापन, सूचना समन्वय, खोज तथा उद्धार

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	गाउँ पालिका उपाध्यक्ष	सदस्य	सितली रोकाया	९८६७०६२३३४
३	ईलाका प्रहरी कार्यालय	सदस्य	काली बहादुर मल्ल	९८५८३९०००१
४	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य	पदम बहादुर भण्डारी	९८४००६५४३५
५	सिँजा मिडिया	सदस्य	उमेश बुढा	९८६२५३२६९३
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सदस्य	देवलसिंह रावल	९८५१०१२२९४
७	पेस नेपाल	सदस्य	बुदिमल रावत	९८६८९११३४३
८	वडा अध्यक्ष	सदस्य	हरिनन्द आचार्य	९८६८३५९८९१
९	वडा अध्यक्ष	सदस्य	तिर्थ वड	९८६६६३२९८२
१०	वडा अध्यक्ष	सदस्य	सुरथ बहादुर रावत	९८६६१७७६२५
११	वडा अध्यक्ष	सदस्य	रन्जित बुढा	९८६४३५९२४५
१२	वडा अध्यक्ष	सदस्य	कृष्ण बहादुर रोकाया	९७४९९६८२१२
१३	वडा अध्यक्ष	सदस्य	लाल बहादुर बुढा	९८५८३२०३०३
१५	शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा	सदस्य सचिव	शंकर धिताल	९८५८३२२३५५

(ख) खाद्य सुरक्षा कृषि तथा पशु

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	पशु शाखा	सदस्य	डा.सुर्य अधिकारी	९८४५९४२१८६
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सदस्य	रेडक्रस प्रतिनिधि	

४	पेस नेपाल	सदस्य	एकराज चौलागाई	९८४८३४८७६८
५	कृषि विकास शाखा	सदस्य सचिव	अनिश पौडेल	९८४५६५७५२३

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सदस्य	रेडक्रस प्रतिनिधी	
३	स्वास्थ्य चौकी	सदस्य	जगत जि.सी	९८५११०१६७३
४	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव	ललितजंग रोकाया	९८४६२२०३९१

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सदस्य	रेडक्रस प्रतिनिधी	
३	पेस नेपाल	सदस्य	एकराज चौलागाई	९८४८३४८७६८
४	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	सदस्य	गजेन्द्र महत	९८६८३५६४८१
५	प्राविधिक शाखा ईन्जीनियर	सदस्य सचिव	राज कुमार भट्ट	९८४९४२६६८०

(ङ) आपत्कालीन आश्रय तथा गैह्र खाद्य सामग्री

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	ईलाका प्रहरी कार्यालय	सदस्य	काली बहादुर मल्ल	९८५८३९०००१

३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा	सदस्य	इन्द्रराज डाँगी	९८५८३२०४७०
४	स्टोर शाखा	सदस्य	पदम बहादुर भण्डारी	९८४००६५४३५
५	भौतिक पुर्वाधार शाखा ईन्जीनियर	सदस्य सचिव	राज कुमार भट्ट	९८४९४२६६८०

(च) संरक्षण तथा सुरक्षा

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	पेस नेपाल	सदस्य	बुदिमल रावत	९८६८९११३४३
३	स्वास्थ्य तथा पोषण शाखा	सदस्य	मनिषा बुढा	९८४८३९१९०३
४	स्वास्थ्य शाखा	सदस्य	ललितजंग रोकाया	९८४६२२०३९१
५	महिला विकास शाखा	सदस्य सचिव	बसना बुढा	९८४८०५११७९

(ज) आपत्कालीन शिक्षा

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	शिक्षक प्रतिनिधी	सदस्य	परेक राज खत्री	९८४८३१२७३५
३	उधोग वाणिज्य संघ	सदस्य	विजय राना	
४	स्टोर शाखा	सदस्य	पदम बहादुर भण्डारी	९८४००६५४३५
५	शिक्षा शाखा	सदस्य सचिव	शंकर धिताल	९८५८३२२३५५

(झ) शीघ्र पुनर्लाभ

क्र.सं.	निकाय, शाखा, संस्था	टोली	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	गउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक	पूर्ण प्रसाद धिताल	९८९८३२०५७०
२	आर्थिक प्रशासन शाखा	सदस्य	गौरीकान्त चौलागाई	९८४९४२५७१८
३	नि.प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य	पदम बहादुर भण्डारी	९८४००६५४३५
४	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	सदस्य	इन्द्रराज डाँगी	९८५८३२०४७०
५	योजना/प्राबिधिक शाखा	सदस्य सचिव	बिरेन्द्र बोहरा	९८४८३५७१४९

अनुसूचीहरु ४ : जिल्ला स्थित सरोकारवाला संस्थाहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

क.सं.	नाम	कार्यालय	पद	सम्पर्क नं.
१	श्री कार्यालय प्रमुख	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला	प्रजिअ	९८५८३२७७७७
२	श्री कार्यालय प्रमुख	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन	स.प्र.ह	९८४४१६३७२८
३	श्री कार्यालय प्रमुख	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.ना.उ.	९८५८३२५५५५
४	श्री कार्यालय प्रमुख	नन्दा बक्स गण	प्र.सेनानी	९८४१८४४९९
५	श्री कार्यालय प्रमुख	सशस्त्र प्रहरी बल नं. ३३ गण	स.प्र.उ.	९८५१२६०६४०
६	श्री कार्यालय प्रमुख	राष्टिय अनुसन्धान कार्यालय	प्रमुख	९८५८३२२०१८
७	श्री कार्यालय प्रमुख	जिल्ला समन्वय अधिकारी	प्रमुख	९८५१२५१२२२
८	श्री कार्यालय प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	९८४८०५०५७
९	श्री कार्यालय प्रमुख	कृषि विकास कार्यालय	प्रमुख	०८७ – ५२००२७ ९८४८१३४२७५
१०	श्री कार्यालय प्रमुख	सहरी विकास तथा भवन	प्रमुख	९८५८३२०५०३
११	श्री कार्यालय प्रमुख	पूर्वाधार विकास कार्याल्य	प्रमुख	९८५११२६१५६
१२	श्री कार्यालय प्रमुख	हावापानी कार्यालय	प्रमुख	९८६८०७४८८
१३	श्री कार्यालय प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	प्रमुख	९८६३१२०७५३
१४	श्री कार्यालय प्रमुख	खानेपानी, सिचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	प्रमुख	९८५११७४४८९
१५	श्री कार्यालय प्रमुख	नेपाल टेलिकम, जिल्ला शाखा	सूचना अधिकारी	९८५१०६०३३०
१६	श्री कार्यालय प्रमुख	रेडियो नेपाल	सम्वाददाता	९८४८३१३४३३
१७	श्री कार्यालय प्रमुख	नेपाल रेडक्रस शाखा	मन्त्री	९८५८३२०४७०
१८	श्री कार्यालय प्रमुख	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	९८५८३२०६७९
१९	श्री कार्यालय प्रमुख	पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष	९८४४३००८६
२०	श्री कार्यालय प्रमुख	पेस नेपाल	कार्यकारी अध्यक्ष	९८५८३२०२९६
२१	श्री कार्यालय प्रमुख	बिश्वखाद्य कार्यक्रम	फिल्ड कोअर्डिनेटर	९८५८३२०३३३
२२	श्री कार्यालय प्रमुख	World Vision International	SFC	९८५८३२०२२९
२३	श्री कार्यालय प्रमुख	KIRDARC Nepal	Program	९८५५०५९९५५
२४	श्री कार्यालय प्रमुख	SSBH	कार्यक्रम अधिकत	९८५१२०२५४७
२५	श्री कार्यालय प्रमुख	NCCSP II	जिल्ला संयोजक	९८६७११७८४७
२६	श्री कार्यालय प्रमुख	कारितास नेपाल	क्षेत्रिय व्यवस्थापक	९८५८०२०९६०
२७	श्री कार्यालय प्रमुख	पेस नेपाल	परियोजना प्रमख	९८४८५३१३८०
२८	श्री कार्यालय प्रमुख	SNV/CAD Nepal	कार्यक्रम संयोजक	९८५८०५५५९
२९	श्री कार्यालय प्रमुख	JICA/EDCU	कार्यक्रम संयोजक	९८६३९४५०७९
३०	श्री कार्यालय प्रमुख	नेपाल खाद्य संस्थान जुम्ला	प्रमुख	९८५८३६६०१५
३१	श्री कार्यालय प्रमुख	साल्ट ट्रेडिङ जुम्ला	प्रमुख	०८७५२००१७/ ९८५८३२०१८८
३२	श्री कार्यालय प्रमुख	यातयात सेवा कार्यलय	प्रमुख	९८४८३०५६२८
३३	श्री कार्यालय प्रमुख	उद्योग तथा उपभोक्ता हित	प्रमुख	९८५८३२०२७७
३४	प्लान नेपाल	दीपेन्द्र सिह सामन्त		९८४८७७५०९८

अनुसुची ५ जिल्लाका स्थानीय निकायका प्रमुखहरुको नामावली तथा सम्पर्क नं.

क. स	स्थानिय निकाय	प्रमुखको नाम,थर	सम्पर्क नं.
१	चन्दननाथ नगरपालिका	राजु सिह कठायत	९८५८३२२२३०
२	सिंजा गाउँपालिका	पुर्ण प्रसाद धिताल	९८५८३२०५७०
३	तातोपानी गाउँपालिका	नन्द प्रसाद चौलागाई	९८६८३५६५३८
४	हिमा गाउँपालिका	लक्ष्मण बहादुर शाही	९८४८३०१७७३
५	तिला गाउँपालिका	मोतीलाल रोकाया	९८५८३२२२५६
६	पातारासी गाउँपालिका	पुर्णसिगं बोहेरा	९८४९३३८१३८, ९८५८३६६४४८
७	गुठिचौर गाउँपालिका	दान बहादुर बुढा	९८६६९७३०६५
८	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	दामोदर प्रसाद आचार्य	९८४८०८३४१६

विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) को मुख्य उद्धेश्य प्रभावित समुदायको जीवन रक्षा र तत्कालीन क्षति तथा आवश्यकताको पहिचान गरि प्रतिकार्यका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन एवं विश्लेषण गर्नु हो। यस फाराम अनुसार संकलित सूचनाले विपद्को प्रारम्भिक चरणमा उपयुक्त निर्णय लिने कार्यका लागि आधार तय गर्नुका साथै विस्तृत रुपमा अतिरिक्त लेखाजोखा गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई पहिल्याउने छ।

यस लेखाजोखा फारमको प्रयोग नेपाल प्रहरी, गाउँ तथा गाउँपालिका प्रतिनिधि तथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा गरिने छ। आवश्यकता तथा उपलब्धताको आधारमा सर्वेक्षणका लागि मोवाईल एप्लीकेसनको प्रयोग गर्न सकिने छ।

यस फाराममा उल्लेख गरिएका केही सूचनाहरु प्रभावित क्षेत्रको विपद् पूर्वका घटनासँग सम्वन्धित् छन्। आपत्कालिन अवस्थामा आवश्यक पर्ने महत्वपूर्ण जानकारी प्राप्त गर्न सकिनेछ। सहजै प्राप्त गर्न सकिने सूचनाहरुका लागि विपद् प्रभावित क्षेत्रका उच्च पदस्थ पदाधिकारीहरुलाई प्रश्न सोध्ने क्रममा धैरै समय न लिनु नै उपयूक्त हुन्छ।

१. एउटा वडाको लागि एउटा फारम भरिने छ।

२. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सुचनादाताहरुसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गाउँपालिकाको फाराम भरिने छ

३. यदि विवादास्पद सुचनाहरु प्राप्त भएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीले उपयुक्त विचारका आधारमा फाराम भर्ने छ।

४. प्रभावित मानिसहरुको संख्याको अनुमान गर्नुहोस्। यी संख्याहरु उक्त क्षेत्रमा आवश्यकताको मात्रा पहिचान गर्न पहिलो सुचक हुनुका साथै निर्णय गर्न महत्वपुर्ण हुने छन् तर यी संख्या पूर्णरुपले वास्तविक नहुन सक्छन्।

५. तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्य भन्ने कलमको अगाडी उल्लेख गर्नुहोला।

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/गाउँपालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति (गते/महिना/साल) :	

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		
पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :		
वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :		
अन्य संख्या :	अन्य संख्या :	अन्य संख्या :		

जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐ विद्यालयः संख्या .... ☐ सार्वजनिक भवन संख्या .... ☐ सडक छेउ संख्या .... ☐ वन क्षेत्रः संख्या .... ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या	

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत-जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्व भएको ☐ अवरुद्व नभएको

संचारको अवस्था	☐ **अवरुद्ध भएको** ☐ **अवरुद्ध नभएको**
विधुत	☐ **अवरुद्ध भएको** ☐ **अवरुद्ध नभएको**
संचित खाद्य सामग्री	☐ **क्षति भएको (घरधुरी संख्या ....)** ☐ **क्षति नभएको (घरधुरी संख्या ....)**

स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या......) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्याः .....
संचालननमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	☐ उपलव्ध छ ☐ उपलव्ध छैन
बिद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्या ....
खानेपानीको आपूर्ती	☐ सुचारु (अवरुद्ध नभएको) (संख्याः ...) ☐ अवरुद्ध भएको (संख्याः ...) प्रभावित धरधुरी संख्याः ...)
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आशिंक क्षति (संख्या ....)
सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आशिंक क्षति (संख्या ....)

कृषि बालीको क्षति	☐ **क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल .... (विघा / रोपनी)**
पशु क्षति	☐ **(अनुमानित संख्या...........)**
अन्य क्षति	☐ **पूर्ण क्षति (संख्या ....)** ☐ **आशिंक क्षति (संख्या ....)**

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या ......)

विशेष आवश्यकता (Special Requrement) भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गभर्वती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु (डिगनिटी किट आवश्यक	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको

	आवश्यक भए अनुमानित संख्या.............
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरु	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरु - (जस्तै शैक्षिक तथा वालमैत्री स्थल (Child frindly space)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
अपांगता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
असहाय/विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकुल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	

राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ **आवश्यक पर्ने संख्या** .... ☐ **आवश्यक नपर्ने**	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न सामाग्री	☐ **टेन्ट संख्या......** ☐ **त्रिपाल संख्या.....** ☐ **म्याट्रिक्स संख्या........** ☐ **कम्वल संख्या......** ☐ **कपडा संख्या.........** ☐ **भाडाकुँडा संख्या......** ☐ **तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ,**	☐ **खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण...............कति जना** ☐ **पिउने पानी............** ☐ **अन्य.............**

	विस्कुट कतिजना)	
प्रावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैङ्गिक हंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ छैन	☐ छ ☐ छैन	

५.घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क.सं.	नाम, थर :	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोलि नेताको नामः	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

१. एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ।

२. विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा गाउँपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ।

३. टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथामिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ। द्धितिय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ।

४. प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ ।

५.माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।

ख) स्थानीयस्तरमा उद्धार तथा राहत कार्यमा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरु :

सिँजा गाउँपालिका, जुम्लाा

प्रकोप वाट भएको विपद् प्रभावित घरको क्षति विवरण फारम

१.प्रकोपको प्रकार :.....................................**प्रकोप भएको मिति :**.....................

२.प्रकोप भएको स्थान : .... गाउँपालिका पालिका वडा नं ...... गाउं र टोल :...............

३ पारिवारीका विवरण

क्रस	घर परिवार सदस्यको नामावली	घर मुलिसंगको नाता	उमेर	पेशा	परिवार सदस्यहरु विषेश किसिमका भए उल्लेख गर्ने	घाइते वा मृत्यु भएमा उल्लेख गर्ने
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						

१०						

४. क्षतिको विवरण :

क्षति भएको सम्पति	घर पूर्ण रुपमा क्षति	घर पूर्ण आसिंक रुपमा क्षति	घरको भाडा वर्तनको क्षति	खाने अन्न	कपडा	पाखो जमिन	खेत	पशु चौपाया	सुन चादी नगद
अवस्था									
आनुमानित रकम									
घरको किसिम	पक्की ढलाइ	टीनको छाना	स्लेटको छाना	खरको छाना					

५ प्रकोप पिडित घर परिवारको हालको वसोवास

आफ्नो अर्को घरमा	भत्केको घरमा	अर्काको घरमा	खुल्ला स्थानमा पालहालेर	अन्य

माथिको विवरण ठिक साचो छ भनि जानकारी दिने प्रकोप पिडीत परिवारको तर्फवाट दस्तखत गर्ने श्री..................................दस्तखत :.......... मिति :............

वडा कार्यालयको प्रतिनिधि प्रकोप पिडित घरमा उपस्थित भई माथि उल्लेखित क्षति विवरण फारम भरेकोले माथी उल्लेखित विवरण ठिक साचो हो भनि प्रमाणित गर्दछु ।

घटना स्थलमा फारम भर्ने वडा प्रतिनिधिको दस्तखत :

नाम :

पद :

वडा अध्यक्षको दस्तखत :

नाम :

मिति :

धन्यवाद